

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos pént sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyilattér sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Péntek, április 15.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérelők: A munka lázában.
- A képviselőház ülése.
- Az aradi Kossuth-szobor vagyona.
- Aradváros közgyűlése.
- A szanatórium-estély.
- Makarov tengernagy halála.
- A Maros felvidéke.
- Váltóhamisító pékmester.
- Aradi első takarékpénztár.
- Bortermelők a miniszterelnöknél.
- Az állami tisztviselők értekezlete.
- A szerelmes asszony rémtette.
- Tárca: A gyémántmisés püspök. Irta: Thewrewk István. — Az én kenyeres pajtásom. Irta: Lampérth Géza.
- Csarnok: A fecskék. Irta: Abonyi Árpád.

A munka lázában.

Arad, április 14.

Ujból dolgozik tehát a népképviselő. Munka, szorgos munka, így igazán fura szó ez, a mint behelyezzük a nagy ülésterem színes ablakain átszűrt, tompított világításába.

Akit a képviselő urak közül el fog a láza, az hisz talán benne. S mostanság veszedelmesen általános ez a láz. Átérti minden párt, hogy a pillanatnyi béke meleg összesimulása szép és nagy gondolatoknak lehet az életre-keltője. Dolgozni, gondolja most a parlament minden pártjának faktora s a kit le nem nyugoz országos érdekek vitális szüksége, azt, ha nem egyéb, a felszerkenő lelkiismeret inti sürgős tette. Megmutatjuk, hogy megdolgozunk a fizetésért, amivel a honatyai álla-

potot honorálja a budget: a becsületes szándéknak ezt az ébredését sem kell nagyon lebecsülni, ha a készülő erő kifejtések mérlegét megvonjuk.

A közös munkának lázában hidegen marad egy fő. Egyetlenegy. Ha mindenki belérészegül a tettek perspektívájába, a miben része lesz neki is, egy ember mégis akad, akit nem ejt meg az alkotás hiu gyönyöre. Hátsó padsorokban, mikor az orchester játszik, halkan együtt dudolják a zenét sokan. És boldoggá teszi őket a közös muzsika mámor. De a ki a karmesteri széken ül s akinek a keze-legyintésére felzognak a hangok és elcsendesülnek, az nem részeg és nem mámoros.

A hiuságos munkaláznak közepette hidegen marad Tisza István gróf. Hidegen, mert az igazi munkának ez a temperatúrája és láztalanul, mert neki régen bele kellett volna pusztulnia abba, ha minden tettét lázas fővel csinálta volna meg.

A letterőnek ez a szenvedé yektől ment forrása, a jövő tetteinek ez a nagy készlete idegenül marad a felhevült légkörben. S ha szabadna szubjektive vizsgálunk őt, a ki csupa objektivitás megérezhetnénk azt a hatalmas gögőt, a mit jól-rosszul elpalástol, valahogy a fiatal miniszterelnök.

Tisza István van annyira hideg államférfi, hogy megérezze s áttértse közéletünk minden erejének sulyát és értékét. Nem csodálkoznánk rajta, ha a közel jövőben, felfelé haladó pályájának egyik merész pontján, egy nagy parlamenti felzudulás közepén úgy állana meg a gu-

nyos kicsinylés, a lenéző sajnálkozás tartásával, mint Bismark, a nagy kancellár, annak idején.

Eddig a parlament ellen kellett dolgoznia. Ez töltötte ki munkaprogramját. Ideig-óráig dolgozni fog a parlamenttel. Aztán esetleg a parlament dacára. A kikezdő szükségességek nem hagynak nyugodni, azok közül az emberek közül való ő. És érezni fogja, hogy minden magyar szükséglet útjában a parlament alig volt más eddig, mint akadály, mint legyőzendő ellenállás. Egy rossz vezető a nemzeti akarat villanyos gépezetében, melyen megírott elvek szerint mégis keresztül kell jutnia az érvényesülni akaró hatásnak. Miért ne volna ez kikapcsolható a szervezetből a tökéletesebb funkció magas érdekében: ez a gondolat, ha nem csalódunk, már is ott lappang, ott kísért a kialakuló jövő programjában.

Tenni, sürgősen tenni: ez az eleme a hatalom mostani kezelőjének. És ez a tett csak úgy foganhat, ha egy lomha tömegnek is mozdulni tetszik a gyorskezü embernek oldalán. Érti vajjon máris a nyugtét? Éreznie kell és innen nincs csak egy lépés az antipátáig, a mi előtti a tettek emberét a hozzája kötözött henyeség láttán.

Ennek a gondolkodásnak az álláspontján nevétséges oktalanság a munkaláz, a melyik urrá lesz most a képviselőház padsorain. Felbuzdulni, szentimentális hamar-sággal munkának látni elfecsérelt értékes idők után, ezt így szemilek szokták. A hiába való nagyot-akarás épügy jellemző vonása a szemlenség erőműtanának, mint a

A gyémántmisés püspök.

— Megemlékezés Iványi Ödönről. —

Irta: Thewrewk István.

Biharország metropolisában: szent László városában a hatalmas régi püspöki rezidenciával szemben csendesen végig nyúló Kápolnatoron az egymáshoz épített káptalani egyemeletes kényelmes lakok egyikében teljes visszavonultságban és nagy istenfélelemben él egy öreg címzetes püspök. Az „istenfélelem“ különben csak biblikus, képletes kifejezés veleszemből, akinek valóban nincs oka félnie Istentől. És öregnek csakis kalendár-umi számítás szerint mondható, mert mozgékony szikár alakja, agilitása, hivatásában: az egyháziakban odaadó kötelességtudása nem vallanak természetsszerűleg pihenésre szorult öreg korra.

A nagyváradi kanonokok nesztorát: Winkler József címzetes püspököt értem, aki e napokban ünnepelte áldozásának hatvanadik évfordulóját egész csendben, a nyilvánosság kizárásával, gyémánt misével. S hogy a szíve is gyémánt ennek a minta-papnak, azzal bizonyította be, hogy életalkonyának ez égi fényű ünnepe eddigi alapítványait, jótékony adományait százezer koronával kerek egy millió koronára egészítette ki; hogy a földi javakat, melyek egyházi díszében osztályrészeiül jutottak,

Krisztus követőjének méltóan, mint igazi „áldozár“, a közjónak áldozta.

Egy, még negyven évet sem élt nagyváradi születésű kiálló magyar író s kitűnő zurnalista: Iványi Ödön, a tőle alapított „Nagyváradi“ politikai lapnak felelős szerkesztője halálos ágyán vergődött, mikor engemet ugyane városba a „Szabadság“ politikai napilap felelős szerkesztőjéül meghívak. A „Nagyváradi“ kiadója: Kálmán József rövid idő előtt párbaj golyó terítette le holtan. A Tiszák egyik főemberének: az örökifjú, elegáns és tevékeny Öley Kálmánnak „Gyurka“ jogászfiu utcai összehalálkozásból eredő párbajban lelőtte Iványi Ödönnek közbec-ülésben álló nagy barátját. A „Nagyváradi“ kiadója meghalt; a felelős szerkesztője: haldoklott. Éjjel-nappal változva két apáca ápolta s egy nemesszívű főpap a leggyöngédőbb figyelemmel igyekezett kimulásának fájdalmait enyhíteni és imádkozott érte. Nagy karosszéket is küldött neki, hogy benne kényelmesen pihenhessen. És szegény Ödön, a sok klasszikusan szép tárcának, elbeszéléseknek s „A püspök atyafisága“ gyönyörű regénynek írója, lázas nyugtalanságában föl-fölkelve ágyából, a lélekzetének könnyítésére rendelt inhalálások után a püspök karosszé-ében pihent s mellette az apáca csendesen imádkozott.

Künn a nagyváradi társadalom a halálos párbaj hatása alatt forrongott, de ennek a zajnak nem volt szabad behatolnia a haldokló

szerkesztőné, aki az emberek gyaró ellentéteskedését mindig apostoli tollal igyekezett kiegyenlíteni vagy legalább is enyhíteni. De mégis hozzáhatott: meghallotta a halálos golyó dörrésének visszhangját s ez még sietette halálát.

A drága barátunkért aggódó s érte imádkozó főpap: Winkler József volt. O adta rá az utolsó kenetet, ő szemteite be koporsóját s az óriási közönség élen az öreg püspök földetlen fővel kísért ki a hosszú uton a temetőbe s itt újból beszélt le. Schlauch biboros a püspöki rezidencia egyik ablakából részvételt nézte az impozáns gyászmenetet.

Iványi Ödönt délelőtt temették. A nagyváradi irodalmi kör, a Szigligeti Társaság elnöke: Rádl Ödön talpig feketében gondolatokba mélyedve, föl és alá járkál a Fő utcán s várja a gyülekezőket, kiknek élen a gyászházba fog menni. A Krüger-arcu (de a bur vezérnél jóval fiatalabb), nagytudású, európai műveltségű ügyvéd, kinek irodalmi szónoklatai valóságos esszék, az Iványi sírjánál mondandó gyászbeszédére gondolt. Rádl nagyon lelkiismeretes szónok: mind-n nyilvános beszédét betéve megtanulja S hogy kitűnő szónok, arra nem egyszerű utalt szerény men egetődzéssel maga Schlauch is: „Hja! En nem vagyok Rádl!“

A nyitott sírnál Rádl gyönyörűen beszélt. De telve pesszimizmussal. Elbucszott barátját-

rohanó időnek egy-egy hosszú semmibe-
vevése.

Tisza a miniszterelnök, Tisza, a belügy-
miniszter; most, a mikor új korszak kez-
detekor csoportosulnak a pártok és fejte-
len készülődés középpontján az ő porte-
feuillejében ott duzzadnak már a maga ré-
széről megtett tettek, lehetetlen, hogy ne
súlyos tartozásnak tekintse ezt a kény-
szerű együttműködést. Egy nagy garancia
most csak az egész parlament, a jogok biz-
tosítéka és ezen a ponton is kevesebb, mint
például a sajtó. Nem annak alkották, de
a jelenben, a közel jövőben mégsem több
a szerepe. És mire ez a kerékkötő garan-
cia, mikor minden készülő tett becsületes
és magyar? (ds)

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 14.

A mai ülést Perczel Dezső elnök vezette.
Napirenden voltak mindenképp előtérbe a miniszte-
reknek interpellációválaszai, és mégis
csak gyér számban vannak jelen a képviselők.

A jegyzőkönyvet hamarosan hitelesítették,
bár Madarász apó ma is résen volt és figye-
lemmel kísérte a szöveg felolvasását. Közvet-
lenül, a jegyző háta mögött ült az öreg ur.

Részletes tudósításunk a következő:

A képviselőház ülése április 14 én.

— Kezdeté d. e. fél 11 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Perczel Dezső elnök a jegyzőkönyv felol-
vasása és hitelesítése után bemutatja Rabár
Endre levelét, melyben mandátumáról lemond.

Belicska Béni: Az állandó igazoló bizott-
ság nevében jelenti, hogy Nagy Sándor, Copony
Traugott, és Kuen-Héderváry Károly gróf man-
dátumait igazolták.

Elnök: jelenti, hogy Bernáth Béla sürgős
interpellációt jelentett be az ország borvám dol-
gában. Megokolása a kérdésnek az ülés végére
marad.

(Miniszteri válaszok.)

A napirenden levő miniszteri válaszok
meghallgatására tért át a Ház. A minisztere-
lnök az ülés elején még nincs jelen, s így az ő
válasza egyelőre függőben marad.

Berzeviczy Albert közoktatásügyi miniszter
felel Lendl Adolfnak, a buziási közalapítványi
főtisztviség működése tárgyában hozza intézett
kérdésére. Azt válaszolja a miniszter, hogy
Lendl panaszai következtében vizsgálatot in-
dított a buziási főtisztviség ellen és ezzel az al-
kalommal a vádak nem bizonyultak alaposok-
nak. Nevezetesen kiderült, hogy az albérlet,
miről Lendl panaszkodik, Buziás vidékén nin-
csen. Csak egy nagybirtokos adta albérletbe a
földjét, s ezért megbírságotlák hétszázötven
koronára. A kis gazdák éppen olyan könnyen
juthatnak bériethez, mint a nagy bérlők.

Kéri a választ tudomásul vételét.

Lendl Adolf kijelenti, hogy a válasz nem
kiegítő, mert az ő adatai igazak, melyeket
szóval sorolt fel, s ezeket ma is teljes terjedel-
mükben fenntartja. Tagadja azt, hogy a viz-
sgálatot befejezték volna s panaszkodik azon,
hogy a vizsgálat során a terhelő tanukat nem
hallgatták ki. Kéri, vizsgáltsa meg az ügyet
a miniszter alaposabban; s meg fog győződni,
hogy a szólnak van igaza és a miniszterium-
ban eltussolás folyik.

Berzeviczy Albert miniszter tiltakozik az
ellen, hogy a vezetése alatt álló miniszterium-
ban eltussolás folyék. Allitását a leghatározot-
tabban fenntartja és kiemeli, hogy a buziási és
csákvári főtisztviség területén 14.500 holdat kap-
tak kiscgazdák bérlésbe. A közalapítványi föl-
deken nem folyik földuzsora s hogy ne folyék,
arról szóló is gondoskodik. A választ tudomásul
vételét kéri.

(A szemlaci „panama.”)

Lendl Adolf: Nem veszi a választ tudomásul.
Felhozza a szemlaci esetet, hol a parasz-
tok többet ígértek a közalapítványi földekért és
azokat mégis nagybérlő kapta meg.

Rakovszky István: Panama! Panama! (Nagy
zaj a jobboldalon.)

Lendl Adolf: Kéri a minisztert, hogy
vizsgáltsa meg az ügyosztályt, hol a közala-
pítványi földeket kezelik.

Berzeviczy Albert: Ujra felszólal, mert egy
közbeszólás erre provokálja. A szabályok szer-
int jár el és ezért a panama szót leghatározot-
tabban visszautasítja. (Zajos helyeslés a jobb-
oldalon.)

Rakovszky István: Vizsgáltsa meg a mi-
niszter az ügyosztályt, mert azokból a mit
Lendl mondott, az tűnik ki, hogy az ügyosz-
tály nem szabályosan járt el a szemlaci földek
dolgában.

Elnök: Felteszem a kérdést. Tudomásul
veszi-e a Ház a miniszter válaszát?

A jobboldal felel meg.

Felkiáltások (balról): Ellenpróbát.

Elnök: Elrendeli az ellenpróbát.

Felkiáltások (balról): Kérjük a szavazatok
megszámlálását.

Elnök: elrendeli a megszámlálását. Ered-
ménye az, hogy 88 a válasz mellett és 48 el-
lene szavazott. Így a választ tudomásul vették.

(A többi válasz.)

Tisza István gróf miniszterelnök felel Lo-
vaszy Márton kérdésére a magyarországi gör-
kel szerb egyház viszonyai tárgyában. A kor-
mány alapos információ alapján meggyőződött
arról, hogy Letics György alkalmas a temesvá-
ri püspöki állásra; az hogy az új püspök tá-
voli rokona a pátriárkának, nem ok a választás
megsemmisítésére.

A Ház a választ tudomásul vette.

Berzeviczy Albert miniszter válaszol Vlád
Aurél egy régi interpellációjára, mely arról
szól, hogy Zám községében a magyar iskolába
kényszerítik a román gyermekeket. Kijelenti,
hogy csak azokat a családfenntartókat büntették
meg, kik gyermekeiket sem az állami, sem a
felekezeti iskolákba nem küldték.

A Ház a választ tudomásul vette.

(A tátrai birtokvásár.)

Tallian Béla földmivvelésügyi miniszter vá-
laszol Nosz Gyulának az állami birtokos telek
tárgyában a Tátrában, ahol egyezés történt
herceg Hohenloche Kere ztélylyel. Ez az egyez-
ség az állam érdekét nem érinti. A szerződés
szerint, melyet felolvas, kimutatja, hogy a her-
ceg a szerzett birtokon magyar honosokat kell
hogy alkalmazzon, és hogy menházakat állít
fel a turisták számára. A szerződést a Ház asz-
talára teszi. Kéri a választ tudomásul vételét.

Rakovszky István: Kéri a Darányi idejéből
származó szerződés kinyomatását, hogy min-
denki meggyőződhessék róla, hogy mennyi oly
kitétel van benne, mely a magyar állam szu-
verénitását sérti.

Elnök: Ezt majd az interpelláció kinyoma-
tása után indítvány alakjában teheti meg a
képvisező ur.

Nosz Gyula: A választ mint véglegest
nem veheti tudomásul, mert a szerződést nem
olvashatta el, s ezt pótlólag akarná megtenni.

Tallian Béla: Kérem válaszul mint vég-
legest tudomásul venni.

Nosz Gyula: Nem veheti véglegesen tudó-
másul, mert ez a szerződés egyszerűen kezére
járt az állami birtokokat Hohenloche her-
cegeknek, a kikkel ebben az ügyben Münnich
és Veszter képviselők folytattak tárgyalásokat.

Tallian Béla: Nem hiszi, hogy Nosz úgy
gondolta volna a dolgot, hogy a magyar kor-
mány Hohenloche herceg kezére akarná játszani
a birtokot.

Münnich Aurél: Személyes kérdésben szó-
lalt fel, kijelentve, hogy ő mint a Kárpát Egye-
sület elnöke szerepelt ebben az ügyben, hogy
a turista-kirándulásokat a herceg birtokaira is
biztosítsa.

tól örökre. Mert túl a síron nincs már semmi.
Csakis megsemmisülés. Nirvána . . .

A földéletemben ősz püspök nagy figyelemmel
hallgatta a szónokot. De mikor a végleges meg-
semmisülésről szólt, Winkler arca kipirult s
arra, hogy túl a síron nincs már semmi, han-
gosan s mély áhitattal meggyőződéssel kiáltotta:
— De van! Az örök élet!

Mikor egy ízben a gyémántmisés püspök-
nél tisztelgettem, örömmel és büszkeséggel mu-
tatott az éppen az asztalon fekvő díszes tokra,
melyet csontos ujjával gyöngéden megsimo-
gatott, mintha valami nagyon kedves emléket
örizne benne.

S valóban egyik legkedvesebb emléke van
bennem: Nagyvárad szab. kir. város oklevele,
amellyel Winkler Józsefet díszpolgárává vá-
lasztotta.

Az én kenyeres pajtásom.

Irta: Lampérth Géza.

. . . Add meg a mi mindennapi kenyere-
ket — imádkozunk s a jó isten jól tudja, hogy
mi „boldog pestiek” ilyenkor jóféle ropogósa
sült, piros héjú s puha, tömör barnabélű roz-
kenyérre áhitozunk. És nem is szegi szárnyát
a mi feltörekvő fohászkodónknak, hanem meghall-
gatván kegyelmesen: beszállítatja nekünk
minden reggel a mi mindennapra valónkat So-
roksárról . . .

Mikor úgy a reggeli, mondhatnám: kora

hajnali órákban látom az utcán, az üzletek előtt
a kenyeret szállító kocsikat, mindig eszembe
jut Bunkó Marci, a nagyfejű Bunkó Marci, az
én kedves kenyeres pajtásom és szeretném ne-
ki odakiáltani a kenyeres embereknek, asszo-
nyoknak: hozzatok nekem holnap kukoricake-
nyeret, szép viritó sárga béjú kukoricakenye-
ret, a milyent a Marci pajtásom szokott volt
hozni!

És különösen mostanában rémlett gyako-
ra elémbe a Bunkó Marci nagy feje. Egyért:
hogy mostanában talált rendszeren az utcán —
robotos munkából hazatérőben — a derengő
hajnal, de meg, mert ilyen tájban kötődött a
mi nagy barátságunk. Emlékszem, december
egy csuf, zimankós délelőttjén, mikor egyszerre
csak ráborult a mély téli csöndesség a határra
. . . szakadt naphosszat a hó, sikongott a Ba-
kony szele, s befutta az utakat . . . be még
azt is, a mely a Gyertyánosba vitt, pedig az
deíról esik, a Balaton felől és jól megvédi a
Cser tetőt. Mert amíg azt be nem futta, addig
a Marci gyerek nem jött iskolába. (Akkor még
nem vették olyan szigorúan a tanfelügyelő urak
— de Marcinál hiába is vették volna.) Ott
künn, a Gyertyános erdőn segített nap-
sig apjának döngetni a szálkát s ásni a
tuskot.

— Ni, a Bunkó. A Marci, üdvözölték a
gyerekek, mikor bedugta nagy, fekete fejét az
ajtón.

A Bunkó-gyerek pedig nem szólt egy szót
se; lesütötte a szemét, hátra ment s komoly

méltósággal beült a számárpadba. Az öregeb-
bek utáná sompolyogtak, körülállták. A ki há-
tul volt, az meghuzta a haját s mikor vissza-
fordult, elől a rongyos dolmányán rántott vala-
ki egyet. Mi apróbbak összebujtunk a kályha
mellett, a számológép mögé és onnan bá-
multuk a Marci nagy fejét. Néha alattom-
ban, sunyi kárörömmel, össze-összevigyorog-
tunk . . .

— Na, má, fakadt ki Marci végre. Egye-
bet nem szólt, hanem ütni akart s valaki bi-
zony megkeserülte volna, mert hatalmas vas-
gyuró öklei voltak — mikor belépett a rektor
ur. Marci leeresztette a kezét, a nebulók hely-
rerebbentek. Énekeltünk, imádkoztunk, aztán
kezdődött az iskola.

Bunkó Marci csak akkor vette észre a
rektor, mikor előle a hatodik osztály kivonult a
táblához számolni. Magához intette, megmagya-
rázta neki, hogy az idén még egyszer újra fog-
ja kezdeni az első osztályt, hanem most már
asztán tanuljon valamit, mert jövőre kimulik az
iskolából és holta napjáig számár marad. Aztán
odaültette az első padba, éppen én mellem.
Olyan volt köztünk, mint a Miska juhász csa-
csija nyáron a birkák között.

Cingár, vézna gyerek voltam és szörnyen
tetszett nekem a tagbaszakadt Bunkó Marci
szomszédsága. Os-ze is barátoktunk hama-
rosan.

Marcinak nemesak a feje volt nagy, ha-
nem a tarisnyája is. A feje szegénynek megle-
hetősen üres volt, mert — bárhogy kopogtatta

Nosz Gyula erre Münnich és Veszter ellen *összeférhetetlenséget* jelentett be, abból a célból, hogy kiderüljön az igazság.

A válasz tudomásul vételére az ellenzék holnapra névszerinti szavazást kért. A szerződést kifogják nyomtatni. Apróbb, helyi érdekű interpellációk elintézése után az ülés véget ért.

A holnapi ülésen Nosz indítványa felett megejtik a névszerinti szavazást, azután pedig a *vármegyei alkalmazottak* illetményeire vonatkozó törvényjavaslatot tárgyalják.

TÁVIRATOK.

A barcelonai merénylet.

Barcelona, április 14. A Maura miniszterelnök ellen elkövetett merénylet alkalmából előfordult titakozó tüntetéseken a köztársasági elemek *összeütköztek köztársaságiakkal*, miközben többen megsebesültek.

„Jól” sikerült gyakorlatok.

Portsmouth, április 14. Este a torpedójárművek támadó gyakorlatot végeztek a portsmouthi kikötő ellen. Amikor a torpedónaszádok megkísérelték fényszóroktól észrevehetetlenül a kikötőbe lopózni, a Poazer nevű torpedóromboló földet ért. Hir szerint a legénység közül senki sem vesztett el, de a hajót teljesen elveszítettnek tekintik.

Washington, április 14. A tengerészetiügyi minisztériumba érkezett ponsacoi (Florida) távirat szerint a Missouri csatahajón egy páncéltoronyágyú felrobbant lögyakorlat közben. A robbanás 25 embernek okozta halálát.

Az aradi Kossuth-szobor vagyona.

(Mennyit tesz ki a gyűjtés?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Nem csalódunk, ha azt hisszük, hogy a város és a megye minden hazafiasan gondolkodó fiát érdekelni fogják azok a számadatok, melyek világos képet nyújtanak az aradi Kossuth-szobor-alap mostani álladékaról.

A gyűjtés, a pénztári feljegyzés szerint 1899. március 18-án indult meg, a mikor az első adomány érkezett be a szobor javára. Ettől az időponttól 1904. év április hó 4-ig beérkezett adományok összesen kiteznek 26,168 kor. 60 fillért. Ez az összeg az aradi hat takarékpénz-

tárban van elhelyezve: ugymint az aradi első, aradi ipar és népbank, polgári, megyei, Viktoria és az arad csanádi gazdasági takarékpénztárakban.

Arad város közönsége által felajánlott 30,000 koronából a városi pénztár már eddig befizette az esedékes 3750 koronát, a melyösszeg a fent kimutatott mennyiségben befoglalatik. Ennélfogva a város közönsége még 26,255 koronát fog juttatni a szobor-alap javára.

Több aradi testület egy-egy meghatározott összeget ajánlott föl a szobor javára, a mely összeget részletekben törlesztenek, azzal a kötelessel, ha a szobor előbb létesülne, mielőtt a felajánlott összeget befizették volna, úgy a hátralékos összeget egyszerre fizetik. Ilyen értelemben felajánlott az

Aradvidéki Tanítóegyesület	500—
Kölcsey-egyesület	500—
Ipartestület	1000—
Jókedv asztaltársaság	500—
Hivatalszolgák egyesülete	100—
Ügyvédi kamara	1000—
Pincéregyesület	100—

Ezeket az összegeket hozzáadva a már eddig gyűjtött és a város közönsége által még fizetendő összeghez, *összesen kitez 56,128 kor. 69 fillért.* Ez tehát az az összeg, a melylyel a szobor-alap részben tényleg rendelkezik, részben rendelkezni fog.

Vannak ezenkívül olyan egyesületek és asztaltársaságok valamint egyesek is, kik a szobor létesítéseig egy meghatározott összeget évenként ajánlottak fel. Ilyen a Székely Otthon, mely évenként 50 koronát, a Kossuth Lajos betegélyző egyesület 25 koronát, az Aradi Keskedők Köre 25 koronát, a Kossuth-asztaltársaság évi jövedelmének 50 százalékát, a Magyarvárosi asztaltársaság évi jövedelmének 50 százalékát, az Egyenlőség asztaltársaság évi jövedelmének 20 százalékát ajánlotta fel. Ezenkívül Novotny Lajos minden évben Kossuth Lajos halálának évfordulóján 5 koronát, Sófalvi György Kossuth Lajos születési forduló napján 5 koronát, Szidor Tamás Nagy Kálmán névnapján 5 koronát, Mihálik József évenként 5 koronát, Kmettykó Lajos évenként szintén 5 koronát ajánlott föl.

Ezek a volnának azok a számadatok, melyek az aradi Kossuth-szobor alap vagyonát

körvonalazzák. Erős és kitartó munkára van szükség, fáradhatatlan lelkesedésre, míg megteremtí az összeget, melyből egy Aradhoz méltó Kossuth szobor létesülhessen.

De ha Arad város és a megye közönsége hű marad önmagához, úgy nem lehet csalódnunk a sikerben. —ly.

Aradváros közgyűlése.

(Máskül órán vita.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

A tegnapi elhalasztott városi közgyűlést ma délután négy órakor folytatták. Az elhalasztásnak ugyan, mivel éppen azokat a fontos tárgyakat, amelyek miatt tegnapi az elhalasztást kérték, ugyis letárgyalták, nem sok értelme volt, mindazonáltal ma is eltartott másfél óráig a közgyűlés. Igaz, hogy ennek az időnek javarészt a tegnapi ülés jegyzőkönyvének felolvasása vette igénybe. Maga a tárgyalás, a mely összevissza három tárgyra vonatkozott, rövidesen bevégeződött. A közgyűlés lefolyásáról tudósítónk a következőket jelenti:

Institúris Kálmán polgármester bejelenté, hogy a főispán akadályozva lévén, a tanácskozást ma ő vezeti. Megnyitja az ülést.

Vannay Gyula felolvassa a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, amelynek hitelesítését Seathmáry János és Hegedűs László felszólalása után elrendelik.

Sorrenden van a Weitzer-féle hagyatéki ügyben a Steinhardt Mór dr. és Hohenburger dr. által beadott nyilatkozatok tárgyalása. E nyilatkozatokban a fentiek alávetik magukat azon korlátozásoknak, melyeket a miniszter kívánt. Kádas Kálmán főjegyző a tényállás elreferálása után előterjeszti a tanács javaslatát, mely oda konkludál, hogy a közgyűlés vegye tudomásul a nyilatkozatokat.

Steiner Jakab azt kérde, hogy benne van e ebben, hogy az ügyvédek honoráriumát csak akkor utalják ki nekik, ha a miniszter jóváhagyja a velük kötött egyezséget?

Institúris Kálmán felvilágosítja Steinert, hogy a miniszter minden eshetőségre fentartotta magának az utolsó szó jogát.

Ezután a közgyűlés azzal fogadta el a tanács javaslatát, hogy a Steinhardt Mór dr.-ral kötött egyezséget felterjesztik jóváhagyás végett a miniszterhez.

A második a görög keleti egyházzal kötött kegyurasági szerződésre nézve hozott miniszteri határozat feletti tárgyalás volt. A miniszter

is a rektor ur rettegett mogyorófa pálcájával — hiányzottak biz' abból még az abecé cifrább betűi is. Hanem a tarisznyájában, oh abban reggelenkint volt valami. Ugyan mi lehetett a szegény Bunkó Marci tarisznyájában?

Bizony nem volt abban paprikás szalonna, se préshurka, se pörce, de még csak sült krumpli se, mint a többi gyerekekben, csak egy darab kenyér volt benne, az se más, hanem — kukoricakenyér. Valóságos tiszta kukoricakenyér, a milyen nem volt rajta kívül senki másnak az egész iskolában. Csak úgy viritott a kezében, mikor reggelenkint, az evés ideje alatt nagy szégyenkezve előhuzta. Dehogy gondolta szegény Marci s dehogy gondoltam magam is, hogy az az izetlen, sovány kenyérdarab legyen a mi sűrű tartó nagy barátságunk talpköve. Pedig az lett.

Ugy történt, hogy mikor egyszer is nagy kellelenül májszolgatta a száraz reggelijét: néztem . . . néztem . . . és végtelenül megsajnáltam Marci pajtást. Megkináltam az én „kalácskenyereimből” s véletlenül törtém egy darabkát az övéből. — De mennyivel jobb volt az nekem, mint a magamé!

— Te Marci, — biztattam — cseréljünk kenyérral.

— No hát!

És azután minden reggel cseréltük. Sőt később az almámat, diómat is kérte Marci és én azt is odaadtam szívesen. A gyerekek eleinte csudálkoztak, de mikor megkóstolták, ők is valósággal ostrom alá vették Marci és rám hiel-

táltak kukorica kenyéréért. Bezzeg nem huzigálták többet a baját, nem hajigálták dióhéjjal, sőt kedves Marcinak nevezték. Volt olyan, a ki krajcárt — persze a grifipénzét — isigért neki. De Marci ezentul is mindig csak velem cserélt, megmaradt az én hűséges kenyerespajtásomnak.

Hogy a többiek mit szerettek annyira abban a sovány, sokszor sületlen, édes kesernyős kukoricakenyérben, azt bizony máig sem tudom, talán a változatosságot. Hanem én, én úgy gondolom, hogy először a Bunkó Marci szegénységet szerettem meg benne olyan nagyon. Aztán később, tudja Isten, izlett is, valósággal izlett.

Az esteli, meg a reggeli imádságomban én ugymondtam akkor — rám is szólt édes anyám sokszor — add meg a mi mindennapi kukoricakenyerünke. . . . És a jó Isten meg is hallgatott. Míg a zord téli napok tartottak, minden reggel elküldte a mit kértem, Bunkó Marcival az én kedves kenyeres pajtásommal.

Hanem mikor tavaszodni kezdett, azaz, hogy nem is kezdett, csak éppen a nagy fene hófúvatok tűntek el a gyertyánosi utról, hát egyszer csak kimaradt a Bunkó gyerek az iskolából. Nem szólt senkinek, de nekem megsugta utolsó nap, hogy többet nem jön fel. Aztán megbeszéltek, hogy kenyérünket azért kicseréljük. Majd ő megvár, a falu végén a Szegő Tamásék kertje alatt, mikor megy az erdőre.

Ugy is történt. Csak az volt a baj, hogy egy kissé elszámítottuk magunkat és én jóval

nyolc óra után értem az iskolába. A jó öreg tanítóm, a kinek azt füllentettem, hogy disznópörkölésem voltam, keményen megpiroagatott és azt mondta, hogy ha ez még egyszer ismétlődik, hát akkor a mogyorófpálcával gyűlik meg a bajom! Most pedig itt maradok ebédre.

Elpityeregtem, de csakhamar megvigasztalódtam. Hisz zsebemben a kukoricakenyér! Sohasem ettem ilyen jóízű ebédet. Hanem azért máskor okosabban csináltuk a dolgot s többé nem késtem el. Pedig egész március végéig mindig összejöttünk Marcival, kenyércserére, a Szegő Tamás kertje alatt. Többet aztán nem.

Mert ugy történt, hogy egy hüvös alkonyaton, éppen mikor én az iskolából hazaérkeztem, csak beállított hozzánk a vén Bunkó. Lennénk olyan jók, adnánk oda a kocsinkat meg a lovainkat, hogy haza hozhassa a Marci gyereket.

— A Marcit-e?

— Azt ám. Megütötte a fa.

Jól megütötte a szegényt. A nagy gombócfejet éppen lepénynyé lapította. Másnap kijött a járásorvos, megnézte s azt mondta, hogy bátran el lehet temetni.

Az iskolából csak a kántáló diákok mehetek el a temetésre, mivelhogy nagyon csunya idő volt, de én elkéreztem és olyan keservesen megsirattam Marci, hogy szinte csodálkoztak az emberek . . .

ugyanis az építendő új templom kérdésében a szerződéssel ellentétbe helyezkedett, és azt kijavítás végett visszaküldte. *Varjassy* Lajos h. polgármester bemutatja a jogügyi bizottság e tárgyban hozott határozatát, amelynek lényege az, hogy világosítsa fel a törvényhatóság a minisztert azokról a lényeges tévedésekről, melyeket a leirat tartalmaz, és kérjen új intézkedést. A tanács hasonló értelmű javaslatot tesz.

A törvényhatóság elfogadja a tanács javaslatát, és a miniszterhez intézendő felirat megszerkesztésére *Reicher* Károly dr. főügyészt, *Kádás* Kálmán főjegyzőt, *Rosenberg* Miksa dr. és *Steinhardt* Mór dr. tb. városi főügyészeket küldi ki.

Ezután a városi pénzek elhelyezésének kérdése, és a *Viktoria* takarékpénztár azon kérelme került volna tárgyalás alá, amelyben kéri, hogy őt is vegyék fel azon pénzügyintézetek közé, melyekben városi pénzt helyeznek el. A pénzügyi bizottság ezt azzal hozza javaslatba, hogy ezután a városi pénzek a *Viktóriánál* is helyeztessenek el, de úgy, hogy a többi pénzügyintézetekben eddig elhelyezett városi pénzek állaga sérelmet ne szenvedjen. A tanács ugyanezt javasolja.

Institoris Kálmán, tekintve a kérdés nagy fontosságát, és tekintve azt, hogy ennek a határozatnak a meghozatalánál a városatyákat, még a távollévőket is, anyagi felelősség terheli, kéri, hogy ezen pont tárgyalását halasszák a májusi közgyűlésre, (Helyeslés,) annál is inkább, mert a jelenlevő városatyák száma igen kicsiny.

Barabás Béla éppen ennek a felelősségnek a kérdésében akar felszólalni. Nincs egyetlen kérdés sem ezen kívül, ahol a városatyákat, akik legnagyobb jóhiszeműséggel, legjobb tudásukkal határoznak minden városi ügyben, anyagi felelősség terhelné. Nem akarja egyik pénzügyintézet jóságát sem kétségbevonni, de utóvégre nem fizikai lehetetlenség, hogy egy ilyen intézet tönkremehet, és akkor a törvényhatóság tagjai súlyosan fizetnek azért, mert egy közérdekű ügyben meg akarták óvni a város érdekeit. Hogy legyen valakinek kedve ezután bejutni a törvényhatóságba, ha látja, hogy önzetlenségének ilyen súlyos anyagi és erkölcsi következményei vannak. Ez ellen egyetlen eszköz van: a sztrájk. Nem kell szavazni ebben a tárgyban.

Steiner Jakab: Én szavazok, de mindig nemmel! (Óriási derűtség.)

Barabás Béla dr. egy megoldást lát. Miután a törvény csak a gyámpénztári pénzekre mondja ki a felelősséget, ő a többi pénzre analógiát nem talál. Tessék tehát a gyámpénztár pénzét a többitől elválasztani, és azt az adóhivatalban elhelyezni.

Rosenberg Miksa dr.: Három és fél százalékra?

Barabás Béla dr.: Inkább hozzon kevesebb kamatot a pénz, mint hogy minket becsületes gondoskodásunk miatt anyagi és erkölcsi veszteség érjen.

Reicher Károly dr. felvilágosítja *Barabás*t, hogy az 1876. XXII. t. c. 121-ik paragrafusa kiterjeszti a felelősséget az összes városi pénzekre. Kéri, hogy a *Barabás* indítványát ne tárgyalják, hanem halasszák az egész kérdést a májusi közgyűlésre.

A közgyűlés ilyen értelemben határoz. Az ülés háromnegyed hatkor ért véget.

Váltóhamisító pékmester.

(Elítélt hamisító.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Az aradi törvényszék főtárgyaló tanácsa előtt ma *Illés* Adolf *mária-radnai* pék állott váltóhamisítás, illetve jogásznyelven magánokirathamisítással vádolva.

A nevezett pékmester, aki nem régen költözött el Aradról Radnára, múlt év október hó 10-én egy 400 koronás váltót hamisított *Gábor* András aradi építési vállalkozó és *Huszár* Mihály radnai ácsmester nevére és ezt a váltót az Aradi ipar és népbanknál leszámítottatta.

A sikeren felbuzdulva, egy hétre ezután, október 17-én 800 koronáról szóló váltót hami-

sított *Gábor* András és *Sebesi* Ferenc asztalos nevére, és ezt a váltót az aradmegyei takarékpénztárnál akarta értékesíteni. Itt azonban rajta vesztett, mert *Ring* Géza vezérigazgató gyanusnak találta a kezesek aláírását és mielőtt a váltó összegét kifizette volna, magához kérette *Gábor* András és *Sebesi* Ferencet, akik kijelentették, hogy a váltón látható aláírás nem tőlük származik, hanem az valami hamisítvány.

A bank feljelentésére a rendőrség letartóztatta *Illés* Adolfot, aki beismerte, hogy a váltót ő hamisította, sőt beismerte, hogy előbb is hamisított váltót, melyet egy héttel azelőtt az ipar- és népbanknál leszámítottattott.

Ma volt ebben az ügyben a főtárgyalás *Fábián* Lajos dr. ítélőtáblai bíró elnöklése alatt.

Illés Adolf azt hozta fel védelmére, hogy nagyon jó viszonyban élt azokkal, kiknek nevével visszaélt, s azonkívül keserves penzszükségben volt, mert új sütő kemencét akart felállítani. Különbösen is úgy tervezte, hogy lejáratkor a hamis váltókat kiváltja.

A bíróság *Illés*t hat hónapi és 14 napi börtönrre ítélte. *Illés* Adolf ez ellen felebbezést jelentett be.

Makarov tengernagy halála.

Az elsüllyedt orosz pánfélőshajó.

(Részletek a tegnapi katasztrófáról.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 14.

Hirtelen és váratlan, mint a robbanás csapott bele a tegnapi ütközet a kelet-ázsiai háború csöndjébe. Tegnap még úgy volt, hogy a hadakozó felek csak kertelnek és hogy hetek fognak eltelni, míg valami újabb fontos lépés történik és ma tele van a világ a legújabb tengeri ütközet szenzációs hírével.

A lissai csata óta nem hallott a világ hasonlóan nagy tengeri csatáról. Eddig is tudta a világ, hogy Japán fölényben van a Sárga tengren, de hogy ekkora fölényvel tudjon lecsapni, a mikor neki tetszik, azt alig tudták itt Európában. A hír valódiságához nem fér kétség, mert az eddigi jelentések mind orosz forrásból jönnek és Tokióból még nem küldtek szét tudósítást, mely a diadal részleteit is megvilágítaná és kiszínezné.

Az erkölcsi hatás, amely ennek az újabb megbénításnak a nyomában jár, mérhetlen kára Oroszországnak presztizsének és erejének. Kiszámíthatatlan az anyagi pusztulás, a melyet a tőzsdéken az orosz értékekben ez a hír előidézeni fog. És nyilvánvaló, hogy politikai következményeiben ez a második port-arthuri katasztrófa beláthatatlan kihatással lehet. Most már nem lehet szinlelnie Oroszországnak, be kell vallania — hisz úgy is látja a világ — hogy ez a háború ránézve élet-halál kérdés, a melynek megoldásába teljes erejével, minden izmának végső megfeszítésével kell beleszólnia.

Makarov tengernagy tragikus haláláról és a *Petropavlovsk* szörnyű katasztrófájáról ma a következő táviratok érkeztek:

A katasztrófa részletei.

Tiencsin, április 14. Im már bizonyos az, hogy *Petropavlovsk* admirál-hajót japán torpedó süllyesztette el, mely az acélszörnyeteg oldalba találta s tíz perc lefolyása alatt elsüllyesztette. A parancsnoki hid mellett álló egy katonatiszt látta, amint *Makarov* vállát egy gránát szilánkjára megsebesítette, azután a tengernagy valószínűleg a vízbefult. Hulláját még nem találták meg.

Port-Arthur, április 14. *Port-Arthurban* a réműlet óriási. *Grigorovics* azzal a réműlettel szemben, mely *Port-Arthur* lakosságát elfogta, tehetetlen. Pétervárról rendelkezés mostanáig nem érkezett.

Tiencsin, április 14. Egy francia katonatiszt, aki az orosz hajórajt kísérte, azt mondja, hogy este fél 10 órakor vette kezdetét a harc, a melyben résztvett a port-arthuri flotta és a 14 hajóból álló japán hajóraj. *Togo* admirális intézte az egész támadást s a leghevesebb golyózáporban egykedvűen cigarettázott. Ez a hidegvér az oroszokat megdöbbenetette. *Togo*, *Tegethoff* taktikája szerint, partnak szorította az orosz hajórajt, a mely szabad mozgásában volt ilyenformán gátolva. Az oroszok rettenetes vereséget szenvedtek. Az *Asati* japán admirál-hajó védelmében levő torpedó-naszád ekkor torpedót lőtt ki, mely a *Petropavlovskot* oldalba találta. A *Petropavlovsk* elsüllyedt s vele több orosz cirkáló.

London, április 14. A *Times*-nak a port-arthuri külső kikötőben lévő gőzös fedélzetéről jelenti haditudósítója tegnapi kelettel: Reggel fél 5 órakor *Port-Arthur* felé látták közeledni a japán hajóhadat a *Kaszuga* és *Nisin* hajókkal, a melyek először jelentek meg a harc színterén. *Port-Arthur* felé közeledve, hat japán cirkálóhajót találtunk ott. Ezek a kora reggeli órákban megvédték *Port-Arthur*t a torpedónaszád támadása ellen. A csatahajók, köztük a *Kaszuga* és a *Nisin*, hat mért földnyire közeledtek az ellenséghez. Dél előtt 10 óra 20 perckor a parti ütegek szabálytalan tüzelést kezdtek. A *Togo* tengernagy vezetése alatt álló csatahajók háromszor kerültek meg ivalakban az orosz hadállást 18 csomó sebességgel, miközben az oroszok eredménytelenül tüzeltek. Délben *Togo* tengernagy, ki nyilván inkább demonstrált, mint ostromot intézett, visszatért a nélkül, hogy jelentékeny kárt vallott, vagy sok löveget pazarolt volna el. Ma 40 japán hajó volt *Port-Arthur* előtt, beszámítva a torpedójárműveket is.

Rémület az orosz fővárosban.

Pétervár, április 14. Mikor a cárt az ütközetről értesítették s tudatták vele a nagy katasztrófát, elsápadt, azután sirva fakadt. Később visszavonult lakosztályába és senkit sem akart fogadni. A pétervári katonai köröket valósággal réműlet fogta el.

Pétervár, április 14. A gyász általános. A legtöbb házra fekete lobogó van kitűzve. A lapok mindannyian gyászkeretben jelent meg. A cári család teljesen deprimálva van.

A katasztrófánál elpusztult tengerészek számát kilencszázra teszik. *Makarov* özvegye nagy beteg. *Cyriil* nagyherceg állapota igen aggasztó.

London, április 14. Port-Arthur eleste most már csak rövid idő kérdése.

Páris, április 14. II. Vilmos német császár a cárnak rendkívül megleghangu részvétlíviratot küldött, melyben többek közt az alábbiakat mondja: Makarov admirális halála az egész világ tengerészetre nagy veszteséget jelent.

Makarov holttestét még nem találták meg. Az orosz flotta vereségét még súlyosabbá teszi az a körülmény, hogy az elsüllyedt *Petropavlovsk-on* voltak az admirális kizöldözött haditervének összes rajzai.

Makarov özvegye.

Pétervár, április 14. Makarov admirális felesége tegnap Peterhoffban épp egy ismerős családnál villásreggelizett, a mikor egy szolga berontott az étterembe s nem tudva, hogy Makarovné ott van, izgatottan jelentette:

— A városban az a hír van elterjedve, hogy Makarov tengernagy és a *Petropavlovsk* egész legénysége a tengerbe fullt.

Makarovné rémülettől eltelve a telefonhoz rohant és megkérdezte a hir felől a hadügyminiszteriumot, honnét megnyugtató választ kapott. Később a cár megbízásából egy hadsegéd kiméletes módon közölte az özvegygel a szomorú valót, hogy férje csakugyan a tengerben lelte halálát.

A tragikus véget ért admirális özvegyén kívül egy 17 éves leányt és egy kiskorú fiút hagyott hátra.

Makarov admirális 1848-ban Nikolajevben született, tehát életének ötvenhatodik évében halt hősi halált. 1864-ben, azaz éppen negyven esztendővel ezelőt lépett az orosz haditengerészet szolgálatába. Az 1877/8. évi orosz-török háboruban a *Konstantin nagyherceg* parancsnoka volt és az által keletelt feltűnést, hogy egy éjjel megpróbálta a batumi kikötőben horgonyzó török hadihajónak elsüllyesztését torpedókkal. Az eszme, hogy a *Konstantin nagyherceg* torpedókkal felszereltessék, szintén tőle származott. A batumi vakmerő kísérletért nagy kitüntetést kapott és III. Sándor cár később szárnysegédévé nevezte ki őt. Neve akkor lón Oroszországban népszerű, amikor új hajópáncélt készített, a melyet az orosz tengerésztisztek igen sokra becsülnek. Makarov 1881-ben résztvett Szokobeleu turkesztáni expediciójában és vitélül harcolt Kuropatkin generállal, a keletázsiai orosz hadsereg főparancsnokával. Geok Tepe híres megrohanásánál, 1882-ben a *Tonkan*, a konstantinápolyi orosz állomáshajó parancsnoka volt. 1894-ben, a japán-kinai háború alkalmából, mint a *Posarszkij herceg* fregatt-parancsnoka Keletázsiaiba ment és jelentékeny részt vett a keletázsiai orosz flotta felszerelésében. 1899-ben Kronstadt parancsnoka lón, a mikor az ő tervei szerint építették a *Yermak* óriási jég törő hajót. 1901-ben ezzel a hajóval a Ferenc József-földre utazott és 28 napig foglya volt a 60 láb vastag jég torlódásnak. Akkor azzel vádolták, hogy tisztán szenzációbajhászásból csinálta ezt az expedíciót, jellehet kutatásai a Jeges-tengeren sok becses adattal gazdagították a tudományt.

Sturk admirálisnak, a háború kitörésekor a keletázsiai orosz flotta parancsnokának tehetlensége kudarc: révén kiderülvén, a cár február 23-án Makarov altengernagyot nevezte ki a Csendes óceán orosz flottájának parancsnokává. Kinevezését Oroszországban nagy örömmel fogadták, mert azt remélték, hogy helyre fogja állítani az orosz flotta megrendült presztizsét. Makarov március 9-én érkezett Port-

Arthurba és rögtön átvette a flotta vezényletét. Különösen az angol tengerésztisztek sokat gunyolták Stark admirálist azért, mert, mint az angolok mondták, vizözönelőtti fölfogással abban kereste a flotta hivatását, hogy a kikötőben vesztegelve segítsen védelmezni Port-Arthurt. Makarov szakított ezzel az elavult rendszerrel és akcióval váltotta föl a létlenséget. Hajója minduntalan kiment a sük tengerre és a percsi lii tengersizorokban, a koreai öbölben, valamint a liao tungi öbölben cirkált. Március 26-iki kirándulásánál elsüllyesztett egy japán kereskedelmi hajót, a *Hamen Maru-t*. A japánok támadását szerencsésen visszaverte március 10-én, 22-én és 27-én, de március 10-én elvesztette a *Szteregucsi* és *Wuncsitelui* torpedónaszádokat. Makarov magas, erőteljes alak volt, szép lengő nagy szakállal. Vitézsége, képzettsége és emberszeretete révén nagy népszerűséget szerzett.

A megsérült nagyherceg.

Pétervár, április 14. Makarov admirálissal egész vezérkara a tengerbe fullt. Cyrill herceg uszva menekült meg, most nagy sebláza van.

Pétervár, április 14. A nagyherceg és a *Petropavlovsk* többi menekültje uszva érték el a mentőcsónakokat, melyet az orosz hajók eléjük küldtek. Cyrill nagyherceget egy, a robbanás következtében elvált hajóroncs sebesítette meg. *Allapota igen aggasztó.*

A Petropavlovsk elsüllyedése.

Páris, április 14. A *Matin* pétervári tudósítója a cárhoz érkezett hivatalos táviratok nyomán a katasztrófa részleteiről a következőket jelenti:

Makarov tengernagy tegnap reggel felderítés végett elindult a *Petropavlovsk* hajón. Egy órai kémszemle után japán hajókat vett észre, melyek az orosz hajók közeledtére visszavonulni látszóttak. Makarov eleintén a japán hajók üldözésére gondolt, de aztán egyszerre 31 japán hajóból álló flotta tűnt fel a szemhatáron. A *Petropavlovsk* ekkora erővel szemben kénytelen volt megfordulni és visszahajózni a port-arthuri kikötőbe.

A *Petropavlovsk* már csak két mért-földnyire volt a port-arthuri felső kikötőtől, mikor egyszerre iszonyatos robbanás történt. Az óriási hajó szinte hihetetlen erővel hatalmas vizoszlopban az ég felé hajítódott és alig egy-két pillanat múlva visszazuhant a tengerbe, a mely a *Petropavlovsk-ot* a tengernagygyal, tisztjeivel és legénységével együtt elnyelte. Cyrill nagyherceg, a ki kitünő uszó, hat tiszt és 32 matróz tudott csak megmenekülni.

Még nem tudják, vajjon a robbanást a legutóbbi vihar által elszakított és a vizen uszó orosz tengeri akna, vagy pedig egy japántengeralatti naszád okozta-e?

Uchtomski herceg, a ki Makarov helyett azonnal átvette a port-arthuri hajóhad parancsnokságát, igen tehetséges ember hírében áll, de még sokkal fiatalabb, sem hogy a nagy feladatoknak meg tudna felelni. Azt hiszik, hogy a cár *Alexejev* admirálisra bizza a port-arthuri flotta parancsnokságát.

Kétségtelen, hogy a japánok látták a *Petropavlovsk* rettenetes katasztrófáját.

Még két elsüllyedt hajó.

London, április 14. A ma érkezett újabb pétervári táviratok teljes képét nyújtják annak a nagy veszteségnek, melyet

az orosz flotta Port-Arthur alatt szenvedett. Hivatalos táviratok jelentése szerint immár bizonyos, hogy a tegnapi támadás alkalmával nem csak a *Petropavlovsk* süllyedt el, hanem még két más orosz hajó is.

A *Petropavlovsk* felrobbantása délelőtt 10 óra felé történt. A *Pestrovni* nevű torpedónaszád, melyet tegnap éjjel kutatásra küldtek ki, elvesztette az összeköttetést az orosz hajóhaddal, a japán torpedónaszádok közrefogták és elsüllyesztették. A torpedógról mindössze öten menekültek meg.

A *Petropavlovsk* katasztrófája után, miközben a hajóhad *Uchtowski* herceg el-lentengernagy vezetése alatt operált, egy torpedó érte a *Podieba* nevű páncélos hajó jobb oldalának közepét. A hajónak sikerült súlyos sérülésekkel a kikötőbe jutnia.

Japán jelentés a katasztrófáról.

Tokió, április 14. Uriu tengernagy egy táviratban jelenti, hogy Togo admirális szerdán reggel egy a *Petropavlovsk* mintája szerint készült páncélos hajót és egy torpedóhajót megtámadott. Mindkettőt elsüllyesztette. A japánoknak csak egy vereségük volt.

London, április 14. Magántávirati jelentések a legújabb katasztrófa híret megerősítik és egyértelműleg azt állítják, hogy a tegnapi hetedik port-arthuri támadás közben az oroszok három nagy csatahajót elvesztettek. A *Petropavlovsk*on kívül elsüllyesztették a japánok a *Podieba* nevű páncélos hajót és egy torpedórombolót is.

Az orosz flotta a veszteségek által annyira meggyengült, hogy most már kénytelen lesz a port-arthuri kikötőben vesztegelni. Nem tartják kizártnak, hogy Port-Arthurnak rövidesen meg kell adnia magát.

A japán támadás reggel 5 órakor kezdődött és déli 12 órakor ért véget. A japánok az orosz hajóhadat kicsalták a kikötőtől. Mindössze néhány japán torpedó mutatkozott. Makarov elibök ment s alig hogy az admirális hajója elhagyta a kikötőt, a japán hajók, melyek a *Miautau* szigetek mögött voltak elrejtve, hirtelen elbörttek és közre fogták az orosz hajókat.

Makarov észrevette a vedelmes eselt és azonnal parancsot adott a visszavonulásra, melyet saját hajójával utolsóként fedezett. De már akkor az orosz hajóhad körül volt fogva.

Egyik hir szerint a *Petropavlovsk* tenger alatti akna folytán robbant fel, újabb táviratok azonban azt jelentik, hogy az admirális hajóját egyszerre öt japán torpedó érte s a *Petropavlovsk* formálisan a levegőbe robbant. Az orosz flottának több más hajója is ilyen súlyos sérüléseket szenvedett.

Hangulat a háború ellen.

Berlin, április 14. Oroszországból jött jelentés szerint *Charchow*-ban komoly tüntetés készül a háború ellen. Ma az összes iskolákat bezárták.

Immár súlyos veresége után még lobog a nagyzás hóbertja az orosz földön. Pétervárról sürgönyzik mai kelettel, hogy a tegnapi tartót miniszteri tanács elhatározta: I. A fekete-tengeri flotta mozgósítását. II. Korea annektálását. III. Elfoglalják Kulin japán szigetét. IV. Elhódítják Formosa-szigetét a Japánoktól és visszadják régi tulajdonosának, Kinának, kárpótául Ma dzsuriaért. Azzal az egyetlen kedvezéssel, hogy Kina szenttelepet engedélyez ott Oroszország számára. V. Hadisarc fejében zálogul foglalják le Japán összes hadihajóit.

Ha nem ismerünk Oroszországot, azt mondanánk rá, hogy minisztertanácsosul együtt — megbolondult.

A Maros fahidjai.

(Az ártéri hidak betömése. — Az utolsó tatarozás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Ezuttal nem arról a fa-hidról van szó, a melynek a sokat vitatott vashid fogja az alkonyát jelenteni, hanem a Maroson túl levő értéri hidakról, a melyek Aradvármegye területéhez tartoznak, s a melyeket szintén meg fognak szüntetni, egy méter nyílású beton-áteresztőket építvén helyette.

Az áteresztők dolgában a napokban tartották meg a helyszíni szemlét, a melyen részt vett (nem hivatalos minőségben; hanem mint főlkért szakértő) Lisznyay Tibamér földművelési miniszteri osztálytanácsos; Aradvármegye részéről Schill József főjegyző, az aradi pénzügyigazgatóság részéről Szabó Lajos segédfőigazgató, a város részéről: Reicher Károly főügyész és Lőcs Rezső tanácsos, az államépítészeti hivatal részéről Darvas Lajos kir. mérnök, a Biró család részéről: Kövér Béla és Nachtschel Odön ügyvéd, végül az aradi olyammérnök hivatal, Ujarad, Zsigmondháza és Mikalaka községek képviselői.

A községek és hatóságok képviselői mind hozzájárultak az államépítészeti hivatal előterjesztéséhez, hogy a 2. és 3. számú marosi ártéri hidak megszüntetendők és helyettük a belvizek és csapadékok levezetésére egy méter széles nyílású áteresztőket építenek. Csupán a magánosok képviselői ragaszkodtak ahhoz, hogy a mostani ártéri hidak helyett tíz méter nyílású újabb hidat építsen a vármegye, mert az áteresztők építése után földjeiket nagyobb mérvben fenyegeti az árvíz veszedelme.

A szemle alapján Aradvármegye legközelebb határozatot hoz az ártéri hidak megszüntetése iránt; másodfokban, miután a hidak állami utat érintenek, a kereskedelmi miniszter döntése alá bocsájtja a kérdést mert a vashid építése esetén, a mint ismeretes, a város az összes ártéri hidakkal együtt átveszi a mostani Maros-hidat, s az ártéri hidak fentartása a várost terhelné. Az ártéri hidak megszüntetése és az áteresztők építése esetén a város ettől a kötelezettségtől megszabadul.

Az Ovártéren át vezető 1. számú ártéri hid a vashid építésével együtt lesz rendezendő.

Ezzel együtt említjük meg, hogy a várba vezető kincstári Maros-híd tatarozását, a mely 27,000 koronába került, befejezték, s annak munkálatait Pischinger Gyula kir. főmérnök, a kereskedelmi miniszter kiküldöttje a napokban vette át a vállalkozótól. Remélhető, hogy ez már az utolsó tatarozása volt az öreg Maroshidnak.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Lotty ezredesei, bohózat. (Párosbérlet.)
Szombat: Bob herceg, operette. (Páratlan bérlet.)
Vasárnap: Délután: Takarodó, dráma. Este: Mátyás diák, bohózat. (Páros bérlet.)

* Vájlunk el. A szintársulat új drámai színésznője: Markovits Margit, ma este másodszor lépett föl az aradi színházban, tegnap mint hősnő, ma mint vígjátéki szende, tehát szerepkörének két végletét képező szerepében. Tegnap a legföltétlenebb elismerés hangján szóltunk Markovits Margitról, mint tragikáról, s ma ki kell egészítenünk ezt a véleményünket, sőt ennél többet kell tennünk: fokozni kell a dicséretet, melyet művészetéről mondtunk, miután Markovits Margit igazi művészetét inkább ma este ismertük meg. Cyprienne-t játszta Sardounak bájos vígjátékában, a „Vájlunk el” címűben s a mai alakítása csupa kedves elevenség, csupa

finom, rendkívül finom nőiség és szípkázó derű volt. És e detail színezések mellett igazul jutott érvényre a valóság, az élet, tehát minden színpadi alakításnak ez az eszményi alap igazsága. Így a kritikus. A közönség szemében tegnap a drámai erő hatott a Markovits Margitjátékában, ma pedig a társaságbeli kedvessége, melylyel szinte belecsevegte magát a közönség szívébe. Disztináltan, finom, előkelő művészettel megjátszott jelenetei voltak, melyek mindegyike után nyílt színi taps következet. Az egész előadás ellen sem lehet kifogásunk, vígan pergett le, a szereplők mindegyike ért el akkora sikert, amekkora igyekezettel játszott. (a.)

* Katinka grófnő. A jövő hét első ujdonsága a Katinka grófnő című operett lesz, mely hétfőn kerül színre az aradi színházban. A címszerepet Felhő Rózsi játssza, a kinek ez lesz az első eredeti alakítása. A darabhoz teljesen új díszletek és jelmezek készültek, amelyek pazarul fogják emelni az előadás fényét. A próbák lázasan folynak napról-napra s előrelátólag nagy sikere lesz a bemutatónak, melyre különben a szerzők: Hüvös Iván a komponista és Faragó Jenő a librettó írója is lejönnek a fővárosból.

* Vasárnapi előadások. Bayerlein megrázó hatású drámája, a Takarodó, mely nálunk nagy sikert aratott, délutáni előadásban vasárnap megy először mérsékelt helyárrakkal. A szereplők ugyanazok, mint az eddigi előadásokon. Este a Mátyás diák című énekes bohózatot adják, mely Aradon jóformán még ismeretlen.

* Nyárai megvált a Népszínházról. Nyárai Antal, a Népszínház jellemszínésze, ki hosszabb ideig Aradon is működött, megvált a színház kötelékéből. Egy nagyobb vidéki színházhoz szerződik.

* Vidéki színházak. A szegedi színházban három estén vendégszerepelt Fedák Sári, olyan nagy sikerrel, hogy még két fellépéssel meg kellett hosszabbítani vendégjátékait. Ma este beszállt el a szegedi közönségtől. A pécsi színházban az este a „Monna Vanna”-ban vendégszerepelt Márkus Emília. Pénteken „A kaméliás hölgy”-ben lép fel. Szombaton Blaha Lujza kezdi meg három estére terjedő vendégszereplését a pécsi színházban. Első fellépése a „Kurucfurfang”-ban lesz. A nagyváradi színházban hétfőn este Szóyer Ilonka fellépett a „Bob herceg” címszerepében. Kedden megismételte ez új szerepében való fellépését, míg vasárnap a „Nebántsvirág”-ot fogja eljátszani.

A szanatórium-estély.

(Disz előadás a színházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

A Békésvármegye székhelyéről kiindult nagyarányú és humánus mozgalom, melynek célja szanatóriumot felállítani az Alföldön a tüdővészések számára, immár Aradon is érezteti hullámain.

A közjótékonyosság kivétel adóját Aradnak is le kell rónia, ami teljesen méltányos, mert hiszen egykor Aradváros is bizonyos százalékát fogja szűlítani azon intézet lakóinak, amelynek felállításán Lukács György békésmegyei főispán oly lankadatlan buzgalommal fáradozik.

A szanatórium felállítása körül buzgólkodó emberek nagyon jól tudják, hogy Arad a jótékonyágban mindig a legszélső határig elmegy, és hogy nem volt még Aradon olyan altruisztikus végcélú kezdeményezés, mely teljes sikerrel ne járt volna.

Előrelátható tehát, hogy az az estély, melyet az Alföldön felállítandó szanatórium javára az aradi színházban rendeznek, minden tekintetben fényes sikerrel fog lezárulni, hasonlóan azokhoz, melyeket Aradon a közjó szolgálatában rendeztek.

Az ünnepély intézésére kiküldött bizottság ma délután 6 órakor ülést tartott a Fehér Ke-

reszt télikertjében, mely alkalommal megállapodott az estély programjában.

E szerint az ünnepély egy színházi disz előadás keretében április hó 23-án fog lefolyni a téli színházban. A színiigazgató ez alkalommal a helyárrakat ötven százalékkal fel fogja emelni.

Az ünnepély műsora a következő:

1. A Tannhauser opera nyitánya. Orbán Arpád karnagy vezénylete mellett előadja a filharmónikusok egyesülete.

2. Prolog, irta és előadja Kun Béla hődmézővásárhelyi lapszerkesztő.

3. A Cigánybáró operett első két felvonása, összevonva egy felvonásba; előadja a teljes szintársulat. Ennek a számnak az lesz az érdekessége, hogy a legkisebb szerep is elsőrendű tagok kezében lesz. A darab toborzóval és táblóval végződik.

4. Pekár Gyula író felolvasása.

5. Leitner Kálmán kulturmérnök hegedűjátéka.

6. Szaboleska Mihály költeményeiből néhányat elszaval.

7. Makai Emil A királyné operettje című egy felvonásos vígjátéka, előadja a szintársulat.

A program további részleteinek végrehajtására egy kisebb bizottság küldetett ki, melynek tagjai Marosi Miklós, Boros Béla dr., Zilahy Gyula, Faragó Rezső, Kintzig-Kopár Ferenc, Illés Zsigmond.

A bizottság ülésén jelen voltak institőr's Kálmán polgármester elnöklété alatt: Auszterweil László dr., Bicskay Béla dr., Boros Béla dr., Elcs Béla dr., Institőr's István dr., Kintzig-Kopár Ferenc, Lőcs Rezső, Marosi Miklós, Orbán Arpád, Polgár Sándor, Posgay Lajos dr., Schör Lajos, Scuröder Béla, Zilahy Gyula.

Aradi első takarékpénztár.

(A részvénytőke felemelése. — Új választmányi és váltóbíráló-bizottsági tagok.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Az aradi pénzpiacnak rendszerint érdekes eseményei szoktak lenni azok az évnegyedes ülések, a melyeken az Aradi Első Takarékpénztár forgalmáról és tevékenységéről beszámol. A mai ü és kettősen érdekes volt, mert ezen az intézet részvénytőke felemelésének foganatosításáról is jelentés történt. Az ülésről a következő tudósítást adjuk:

Az Aradi Első Takarékpénztár igazgató választmányja ma délután tartotta a tagok élénk részvétele mellett rendes évnegyedes ülést.

Parecz György igazgató megnyitván az ülést, fölemlíti, hogy a lefolyt negyedév üzletviszonyai eléggé kedvezőek voltak az intézetre nézve. Az előterjesztendő forgalmi kimutatás számadatai ismét tanúságot tesznek a takarékpénztár folytonos haladásáról és fejlődéséről. Fölemlíti egyben, hogy minden egyes üzletágban, kivétel nélkül, emelkedés mutatkozik, mely különösen a betét-álladékokban szembeötlő, a mennyiben az majdnem félmillió koronával nagyobb a tavalyi hasonló időszak álladékaéhoz képest. Egyben örömmel jelenti, hogy a folyó évi február 21 én megtartott rendkívüli közgyűlés által elhatározott tőkefelemelés teljes sikerrel végrehajtott és a kibocsátott 400 darab új részvényt a jogosított részvényesek átvették; és noha a befizetések csak az évi május hó végéig teljesítendőek, már eddig jóformán az egész 800,000 korona be lett fizetve. A felemelt részvény- és alaptőke folytán, melyek ez idő szerint két millió kétszáz ezer koronát tesznek ki, teljesen eléretett a cél, hogy az intézetre bizott tőkék és annak saját alapja

között a helyes és megfelelő arány meglegyen.

Ezek után *Ottenberg* Tivadar vezérigazgató felolvasta a lefolyt negyedévre vonatkozó forgalmi kimutatását, melynek adatait az igazgató-választmány örvendetesén tudomásul vette.

Az igazgatóság előterjesztésére, az eddigiek mellé egyhangulag megválasztottak: új váltóbirálókul: *Baross* Ferenc dr., *Halmai* Andor és *Weisz* Márkus; az igazgató-választmány új tagjaiul: *Goldschmidt* Sándor, *Gutzjahn* Mihály, *Istvánffy* Béla (Szemlak), *Seidner* Bernát (Berzova), *Szende* Tivadar dr. és *Tagányi* Gasztáv részvényesek.

Végül az igazgatóság bejelentette, hogy az ez időszert forgalomban levő régi részvények tekintettel azok rongált állapotára, még ez év folyamán *ujakkal fogják felcseréltetni*.

Ezután *Parecz* György elnök a gyűlést beakasztotta.

Bortermelők a miniszterelnöknél.

(A borvámklauzula a képviselőházban.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 14.

A legaktuálisabb politikai kérdéseket másodrendűvé tette a legutóbbi napokban az a bennünket *aradiakat* is elég közelről érintő kérdés, hogy mi lesz az olasz borvám-klauzulával? Tudja mindenki, hogy az olasz és az osztrák magyar külügyminiszterek abbáziai találkozására, *Miraglia* szenátor bécsi útja összefüggésben volt ezzel az elsősorú gazdasági kérdéssel és a magyar bortermelőket nem csekély aggodalommal töltötte el ez a körülmény, látva azt, hogy olasz részről milyen hatalmas eszközökkel dolgoznak, bizonyára az olasz bor magyar piaca érdekében.

Ezekre az aggodalmakra vihető vissza, hogy a magyar bortermelők, s illetve a magyar bor érdekében ma két helyen is hangzottak el szavak s hozzátehetjük, az egyik helyről, a *miniszterelnök* szájából oly megnyugtató szavak, hogy egyelőre félre lehet tenni a borvámkérdést.

A magyarországi bortermelők és borkereskedők országos szövetségének monstre küldöttsége *Molnár* Ákos orsz. képviselő vezetésével tisztelegtek ma *Tisza* István gróf miniszterelnöknél és *Tallian* Béla földmívelésügyi miniszternél, kik együtt fogadták a küldöttséget.

Molnár Ákos memorandumot nyújtott át a miniszterelnöknek, melyben a szövetség az olasz borvám leszállítása ellen intéz kérelmet a képviselőházhoz. Ezt a memorandumot Aradról *Solymossy* Lajos báró orsz. képviselő, továbbá *Bing* Béla és *Domány* József borkereskedők írták alá, mint a szövetség választmányi tagjai.

Tisza István gróf, átvéve a memorandumot kijelentette, hogy teljesen méltányolja az intenciót, mely a bortermelőket és borkereskedőket ezen kérdésben vezeti.

— Csak természetes — ugymond — hogy az eddigi fennállott szerződés keserű tapasztalatain okulva, most sorompóba lépnek. Legyenek nyugodtak, a kormány a bortermelők érdekeit teljesen meg fogja védeni. Ne izgassák magukat ujsághíresztelésekkel. A kormány felelőssége tudatában jár el.

A miniszterelnök válaszát zajosan megéljenezték.

A képviselőház mai ülésén *Bernáth* Béla terjesztett be az olasz borvám dolgában sürgős interpellációt. Az interpelláció főbb pontjai a következők:

Az olasz külügyminiszterrel való tárgyalás

alkalmával történt e megállapodás az olasz borvám kérdésében?

Mi a kormány álláspontja az Olaszországgal kötendő végleges módosztokra vonatkozólag, a borvámklauzulát illetőleg?

Ragaszkodik-e a végleges szerződésben is az ideiglenes szerződésben foglalt harminc forintos vámaránytételhez?

Végül szándékozik-e a kormány a szőlőtermelőkre és borkereskedőkre annyira hátrányos olasz borvám szerződést felmondani és Olaszországgal a mi érdekeinket megvédő új szerződést megkötöni?

Az interpellációt kiadták az illető szakminiszternek.

Az állami tisztviselők értekezlete.

(A fizetésrendezés megsürgelése. — Tikkárválasztás. — Lakbérfelemelés. — Orvosi gyógykezelési kedvezmények. — A tisztviselők vasárnapi munkaszünete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Az aradi állami tisztviselők aradi és új-aradi köre ma délután hat órakor, az igazságügyi épület nagy esküdtzéki termében közgyűlést tartott, melyen több, az állami tisztviselőket közelebbről érdeklő ügy került szónyegre.

Kosinszky Viktor elnök megnyitja a közgyűlést, megemlékezően az állami tisztviselők fizetésrendezési javaslatáról is. Beszámolt ennek keretében arról is, hogy mit végzett Budapesten, az országos egyesület közgyűlésén. Előterjeszti az aradi kör évi jelentését, mely szerint az elmúlt évben hét választmányi ülést tartott a kör.

Ezután azt az indítványt terjeszti elő, hogy a mennyiben július elsejéig a kormány a fizetésrendezésre vonatkozó visszavont javaslatokat elő nem terjeszti, akkor a központot megsürgetik egy újabb kongresszus megtartása végett.

Jelentette továbbá, hogy aradi kereskedőkkel és intézetekkel az állami tisztviselőknél nyújtandó kedvezmények iránt érintkezésbe lépett és a téren némi sikert tud felmutatni. Többek közt az Arad-csanádi egyesült vasúttal is folytatott tárgyalásokat az iránt, hogy az állami tisztviselők kedvezményes árban kapjanak tüzfát. Az igazgatóság azonban csak az esetre adhat kedvezményes árban fát, ha legalább száz waggon fára történik rendelés.

Ezután a *Bajtay* Mihály lemondása folytán megüresedett titkári állást töltötték be, és arra ifj. *Schweigert* Péter eddigi ellenőrt, ennek helyére pedig *Jeny* István pénzügyigazgatósági irodatisztet választották meg. *Bajtay* Mihályt választmányi póttagnak választották meg.

Türr Lajos dr. főreáliskolai tanár ezután azt indítványozza, hogy a kör indítson országos mozgalmat a lakberek felemelése érdekében. Hivatkozik arra, hogy az egyenragu állásban levő katonatisztek mennyivel nagyobb lakbért élveznek, mint az állami tisztviselők. A méltányosság azt kívánja, hogy az állami tisztviselők a katonákkal egyformán részesedjenek a lakbérben.

Pogonyi Nándor dr. albiró mindenben hozzájárul ehhez, mert különösen az áthelyezett tisztviselők érzik a lakbér igazságtalan és aránytalan voltát. A közgyűlés erre elhatározza, hogy ezt az óhaját közli az összes vidéki körökkel és a budapesti központtal.

Kosinszky Viktor elnök ezután elmondja, hogy kedvezmények iránt tárgyalt az aradi gyógyszerészekkel és orvosokkal. A gyógyszer-

részek elzárkóztak a kérelem teljesítése elől, az orvosok azonban hajlandóknak nyilatkoztak, hogy az állami tisztviselők beteglátogatásáért négy korona helyett csak két koronát kérnek.

Végül a tisztviselők régi óhajának teljesülése, a *vasárnapi munkaszünet* érdekében országos mozgalom megindítását határozta el a közgyűlés.

HIREK.

Magyarra nem verekszem!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Lippáról jelenti tudósítónk, hogy az ottani kaszinóban a nemzetiségi viszonyokat szomorúan jellemző eset történt, a mely élénken foglalkoztatja a város közönségét. Az eset a következő:

Institóris Antal, volt aradi lakos, ki most a „Könyves Kálmán“ budapesti könyvkereskedő cég alkalmazottja, e napokban cége megbízásából felkereste a lippai román kaszinót, hogy magyar könyveket ajánljon nekik. A kaszinóban *Halik* Aurél dr. fogadta, ki az ajánlatra egyszerűen így felelt:

— *Nekünk nem kell semmi, ami magyar!*

— Menjenek akkor Romániába az urak! — vágta oda a felháborodott *Institóris*.

Halik dr. természetesen roppantul felizgatódott ezen a helyes válaszon és kidobattal fenyegette *Institórist*, aki többször megkérdezte a dühöngő urat, hogy kihez legyen szerencséje, de erre a kérdésre nem kapott választ. *Institóris* tehát eltávozott és rögtön elküldte segédeit, *Csathó* Jánost és *Reinholtz* Árpádot *Halik*hoz, akinek kilétét sikerült idegenektől kipuhatolnia. *Halik* azonban azzal tagadott meg minden elégtételt, hogy ő román és mint ilyen, *magyarra nem verekszik meg*.

Eddig az eset. Az egészben csak az a furcsa, hogy a románok szeretnek *verekedni* a magyarokkal, de ha *megverekedniök* kell, akkor az inukba száll a bátorságuk.

Szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy *Halik* Aurél dr., a ki tagja az aradi román egyházmegyei zsinatnak is, *községi orvos* *Lippán*. A derék doktort melegen figyelmébe ajánljuk Temes megye hatóságának.

— Az angol király és *Károlyi* Tibor rófi halála *Budapestről* táviratozzák, hogy *Edvárd* angol király a következő táviratot intézte *Károlyi* István grófhhoz, az elhunyt *Károlyi* Tibor gróf öccséhez:

Kérem fogadja részvételemet az ön fivérének, *Károlyi* Tibor grófnak halála alkalmából.

Edvárd.

— A mai sorozás. Ma kerütek sorra az aradvárosi hadkötelesek közül azok, akik 1881-ben születtek. A sorozó bizottság tagjai ma is azok voltak, akik tegnap polgári, elnök: *Kádas* Kálmán főjegyző, katonai elnökök: *John* Janekis 83. gyalogezredbeli alezredes és *Biliczky* József 8. honvédegyalogezredbeli százados. Polgári orvos: *Tisch* Mór dr. tb. főorvos, katonai orvosok: *Dobrnieceky* Árpád dr. 2. tüzérezredbeli és *Márton* Lajos 6. honvéd huszárezredbeli ezredorvos. Sorozó tiszt: *Pallárdy* Alfréd 83. gyalogezredbeli és *Haby* Antal 8. honvédegyalogezredbeli főhadnagyok. A városháza földszinti kistermében ma 132 ember je-

lentkezett sorozásra. A bizottság valósággal csodálatos módon válogató volt, aminek jellemzésére elég annyi, hogy 182 állításkötelesből csak tizenkettőt vettek be katonának. Holnap kerülnek sorra az 1880. évben születettek, az idegenek, és az elmaradtak.

— **Pénzüntézetí gócpont Aradon.** Mándy Lajos nyug. miniszteri tanácsos aradi utjának, a mely tudvalevően az aradi közúti vasút által a városhoz beadott, ismeretes memorandummal volt kapcsolatosan, még egy missziója volt. Mándy ugyanis elnöke a *Magyar takarékpénztárak országos szövetségének*, a mely az elmúlt év végén tartotta alakulását, s a mely, mihelyt alapszabályai a jóváhagyás után lesznek, megkezdí működését. A szövetség azon célok érdekében, melyeket a megalakulás alkalmával ismertettünk, nemcsak a fővárosban, de a vidéken is fog működni, még pedig *gócpontok* által. Aradon, a hol az összes nagyobb pénzüntézetek tagjai a szövetségnek, szintén lesz annak egy gócpontja, s Mándy Lajos aradi utját felhasználta arra is, hogy ez irányban egyes pénzüntézetek vezető embereivel tárgyalásokat folytasson. Magának a gócpontnak megalakulására csak akkor kerül ha a sor, a szövetség működését már megkezdte.

— **A közös miniszteri tanácskozás.** Budapestről táviratozza tudósítónk: *Goluchovszky* gróf külügyminiszter ma este Bécsből a közös miniszteri tanácskozásokra ideérkezett. *Pitreich* közös hadügyminiszter holnap reggel jön meg.

— **Lendvai Sándor jubileuma.** Az aradi társas élet egy volt agilis tagja, *Lendvai Sándor*, ki pár év előtt Temesvárra költözött át, ma ünnepekte *huszonötödik* évfordulóját annak, hogy az Első magyar általános biztosító társaság szolgálatába lépett. Az intézet temesvári főügynökségének tisztikara ma zajos ovációban részesítette a vezértitkárt és főnököt, holnap pedig lakomát rendeznek a tisztelőtára. Lendvai jubileuma alkalmából az aradi főügynökség üdvözölte, nemkülönben itteni ismerősei és barátai közül többen táviratilag gratuláltak neki.

— **Két új vashíd a megyében.** Az aradi államépítészeti hivatal két megye vashíd terveit és költségvetését terjesztette föl végleges jóváhagyás céljából a kereskedelmi miniszterhez. Mind a kettő a *Körösön* fog épülni. Az egyik, a *bokszegi*, a melynek költségei *250,000* koronát tesznek ki, a másik pedig a *kisjenői*, amely körülbelül *200,000* koronába fog kerülni. A bokszegit, a mely törvényhatósági utvonalba esik, *Arad vármegye*, a másodikat, a mely a debrecen-fehértemplom általmi utnak része, az állam építeti. A bokszegi azért kerül többbe, mert ott új hidakat kell építtetni, a kisjenőinai pedig nem. Valószínű, hogy mind a két hid építését még az idén megkezdik.

— **Az új altábornagyok.** Bécsből jelentik: A májusi előléptetések alkalmával altábornagyokká fognak előlépni nagysurányi *Surányi Ferenc* és *Papp Albert* vezérőrnagyok is.

— **Május elseje és a hurcolkodás.** Az idén az évnegyed vasárnapra esik. Igen sokan nincsenek tisztában azzal, vajon szabad-e akkor hurcolkodni, vagy sem. A vasárnapi munkaszünetre való törvény is tiltja a hurcolkodást, de a lakbér szabályrendelet is világosan mutatja, hogy első nap a fél hurcolkodni nem kötelek. Aki vasárnap hurcolkodik, szigoruan megbüntetik.

— **Az irodalmi szakosztály estője.** Az aradi Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztálya jövő héten kedden délután öt órakor felolvasó ülést tart, amelynek programja érdekesség tekintetében felülmúlja az összes eddigieket. A műsor nincs ugyan még végleg megállapítva, de az előjelek szerint a tervbe vett programszámokon alig fog változás esni. A műsor egyik legvonzóbb száma lesz egy előkelő aradi ur-asszony éneke, melylyel az illető hölgy a közelmúltban is szenzációs sikert aratott. Majd

az aradi íróvilág egyik veteránja lép a felolvasó asztalhoz, hogy mint szellemes társalgó bemutassa magát. Az aradi színház egyik nemrég szerződötett drámai tagja lesz a következő szereplő. A fiatal hölgy az intímebb dobogón még sohasem szerepelt, azért fellépése elé érdeklődéssel tekint a közönség. Egy ismert aradi poeta verseiből szaval egynehányat, végül egy aradi író novellát olvas fel.

— **Ludvigh Gyula távozásáról** egyik fővárosi esti lap a következő ellenőrizhetlen hírt jelenti: A vasutasok fizetéséről rendelkező törvényjavaslat beterjesztése után nagyarányu változás lesz a magyar államvasutaknál. Immár bizonyos, *Ludvigh Gyula* elnök igazgató nyugalomba vonul és helyébe *Vörös László* nyugalmazott államtitkár lép. Az összpontosított budapesti igazítás élére pedig *Dobieczyk Sándor* képviselőt neveznék ki. És, amint Debrecenből írják, *Dobieczyk* azár most munkálkodik utódja érdekében, aki ifj. gróf *Tisza Kálmán* lenne.

— **Elhunyt akadémiai tag.** Az akadémia palotájának a homlokzatán fekete gyászlobogó jelzi *Staub Mór* dr. kir. tanácsosnak, a Magyar Tudományok akadémia levelező tagjának hirtelen bekövetkezett halálát. *Staub* dr. főtitkára volt a Magyar Földtani Társulatnak, szakosztályi alelnöke a M. Kir. Természettudományi Társulatnak s a tanárképző intézet gyakorló főgimnáziumában tanárkodott.

— **Ki lesz a makói közjegyző?** Egyik szegedi lap társunk értesülése szerint az üresedésben levő makói kir. közjegyzői állásra *Heinrich István* dr. csongrádi kir. közjegyzőt fogja kinevezni az igazságügyminiszter. Az erről szóló hivatalos közlés nemsokára megfog jelenni a Budapesti Közlönyben.

— **Athelyezett telekkönyvezető.** A m. kir. igazságügyminiszter *Okolicsányi Lajos nagylaki* kir. járásbírói segédtelökkönyvezetőt az egyri kir. törvényszék ez helyezte át.

— **A főispán fia.** Megirtuk mai lapunkban, hogy Pozsonyban *Bartal Aurél* főispán *Tibor* nevű fia agyonlőte magát. A feltűnést keltő öngyilkosságról a következő részleteket jelentik: *Bartal Tibor*, akinek tegnapelőtt volt születésnapja, kedden este legiobb barátjával, *Csiky Dénes* joghallgatóval szórakozott az egyik kávéházban. Kérésrel éjjel után *Csiky* kezdeményezésének engedve, a fiatal emberek fizettek és azzal hagytak el a kávéházat, hogy aludni térnek. *Bartal Tibor* vidáman beszélgetve kísérté haza barátját, akinél eltöltötte az éjszakát. A két barát az előrehaladott délelőtti órákban kezdett az öltözködéshez, miközben *Csiky* borbélyja is megjelent. Amíg a vendéglátó házigazda borotválkozott, *Bartal Tibor* levélpapírost kért tőle azzal a kifogással, hogy néhány dolgát akarja elintézni. Iráshoz fogott, mindössze azonban csak egy levelet írt és melkelve az asztaltól a szobában fal s alá kezdett sétálgatni. Közben a borbély elkészült dolgával s elávozott. *Csiky* a mosdó szekrényéhez ment, hogy arcáról a szappant lemossa. Alig nyult azonban a vízhez, hirtelen *Bartal Tibor* nak következő szavaira rezzent fel:

— *Agyonlövöm magamat!*

Csiky villámgyorsan fordult vissza, hogy barátja fegyvertartó kezét megkapja, de már késő volt: a buldog revolver nagyot durrant és *Bartal Tibor* „szervusz Dénes” kiáltással holtan esett a szoba padlójára. Az az egyedüli ievél, amelyet *Bartal Tibor* írt, *Csiky Dénes* nek szólt, akit arra kért, hogy rendeljen a nevében szép fehér szegfücsökrot s juttassa annak a kezéhez, akik fiatal szíve egész melegével szerett. A lövés zajára csakhamar összefutott a ház népe, orvos is érkezett, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. *Bartal* főispánt rögtön értesítették a szomorú esetről. A főispán nevével *Csiky* lakására ment. A vá-

rosban általános részvétet keltett az öngyilkosság híre.

— **Házasság.** *Lészay Endre*, Aradró április 16 án délután, a krompachi ég. ev. templomban köt házasságot *Pfneiszl Erzsí* kisasszonnyal, *Pfneiszl Ferenc* aradi hivatalnok leányával. *Prókay János* posta és táviró altiszt eljegyezte Aradon *Pocsay Mariska* kisasszonyt.

— **A lippai közkórház.** A lippaiak rég ta tervezik egy közkórház építését. Az építési költségekre részint a község, részint magánosok áldozatkészségéből tekintélyes összeg folyt be és Temes váru egye közönsége is jelentékeny anyagi segélyt heyezett kilátásba. Tegnapi ügyben tárgyalás volt a belügyminiszteriumban, *Kabdebo Gergely* alispán, dr. *Breuer Armin* varmegyei főorvos és dr. *Masznik Márton* tb., főorvos részvételével. A miniszterium a legmészebb menő támogatást helyezte kilátásba és így most már mi akadályja sincs annak, hogy a lippai közkórház még ez évben létesüljön.

— **Előléptetett fogházörök.** A nagyváradí kir. főügyész *Weinert József máriaradnai* kir. járásbírói fogházörök a II. ik fokozatba 1904. évi január hó 1-sőtől kezdődő hatállyal, *Brandner János kisjenői* kir. járásbírói és *Barna Péter aradi* kir. törvényszéki fogházörököt a II. ik fokozatba 1904. évi április hó 1-től kezdődő hatállyal előléptette.

— **Elgázolt vasuti munkás.** Ma este egy gáji fuvarosember a Simándi uti feljáró előtt elgázolta *Nebenführ János* csehországi származásu vasuti napszámost. A kocsi a lehajtóról jött le, mikor *Nebenführ* a lovat elé került. A kocsis a lovakat már vissza nem tarthatta, s ezek az öreg munkást feldöntötték, úgy, hogy a fején könnyebb természetű zuzódásokat szenvedett. *Prohászka László* dr. kerületi orvos részesítette a sérültet az első orvosi segélyben.

— **Gyermekrabló cigányasszony.** *Fröhner József* gyulai asztalosmester harmadfél eszten és fiacskája kün játszódozott a minap a lakásuk előtt. A kicsike édes apja meg akarta nézni a gyereket, de a legnagyobb ámulatára nem találta a ház előtt. Futva indult keresésére, mikor észrevette a kis Jósikát egy asszony karján. A gyermekrabló egy *Lestyán Szidónia* nevű *gyulaváradi* cigányasszony volt, a kit a rendőrség már át is kísért a kir. ügyészség jogházába.

— **Koszoru-megváltás.** A néhai *Singer Adolf* né urnó ravatalára szánt koszoru megváltása fejében *Schwartz Manó* ur és neje tíz koronát adományoztak az *Aradi Kereskedők Köre* Erzsébet segítő alapjára. Az adományért ez uton is köszönetet mond *Hegyi Albert* alelnök, az Erzsébet segítő a ap gondnoka.

— **Tiszta selyem nyakkendők és csokrok** sehol sem vásárolhatók oly rendkívül lezállított árban, mint *Porter Vilmos Nagy* Áruházában, a Szabadság tére. A kik a jó ízlés hívei, azok a férfi és női divatcikkek bevásárlásait említett áruházban fogják eszközözni. Mindenkinék ajánlatos a jó alkalom igénybevétele. 10 korona vásárlás után ingyen fenyképnagyítás.

— **Parketta** tükörényes lesz *Vojtek* és *Weisz* féle parkett-viasz használatától 1 doboz 1 korona. 44

— **Fizetésektelenségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetésektelenségekről tesz jelentést: *Kunsteck Franciska*, *Stein*. — *Nachbaur A.*, *Klaus*. — *Ferester Armin*, *Bukarest*. — *Ziegler M.*, *Bukarest*. — *Bergel Mór*, *Marosvár*: árhely. — *Schepo Cernát*, *Stryz*. — *Lányi Lajos*, *Zilah*.

— **Elveszett egy fekete nyírott Oszkár faj kutya**, mely *Topi* névre hallgat. A becsületes megtaláló kéretik azt ifj. *Kintzig János* urnál *Weitzer János*-utca 11. sz. alatt átadni.

— **x— Pármai ibolya-szappan.** E név alatt pár év óta egy kitűnő mosdószappan van forgalomban. Ki ne szeretné az ibolya illatot? S ha e kedves, gyöngéd illattal elátozt szappanról még azt tudjuk, hogy az arcórt finomítja, üdíti, ugyannyira, hogy még a legérzékenyebb arcórdék is nagy eredménnyel használják s ha tudjuk azt, hogy hasonló finom minőségben ilyen árért külföldi szappant nem is lehet kapni, akkor méltán várhatjuk, hogy a közönség nem szánalmas pártolás céljából, hanem saját érdekében fogja használni e kiváló magyar gyártmányt 1 drb. 80 fillér, 3 darab 2 korona 20 fillér. Készít *Szabó Béla* pipereszappangyáros, *Miskocson*, *Kapható* Aradon, *Vojtek* és *Weisz* gyógyáru kereskedésében és *Maresch Gyula* üzletében. 611

A szerelmes asszony rémtette.

(Összedarabolta a férjét.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 14.

Büntető jogászok sokszor vitatták már az asszonyi lélek megdöbbentő elfajulását. Ugy mondják, ha az asszony belesüpped a bűn posványába, mélyebben züllik el, mint a férfi. A szubtilis asszonyi lélek, ha a kárhozatba roban, elaljasul és képes a legembertelenebb gaszagra. Rémregényben sem fordul elő olyan utálatos bűntett, mint a minőt most egy bihar-megyei asszony elkövetett. Előbb agyonverte az urát, aztán a holttestet darabokra vágda, bele dobta a Körösbe. Tudósítónk a rémes esetről az alábbiakat jelenti:

A Tenke községhez közel fekvő Rippán feltűnt a falu népének egyik jómódu gazdaember, Matyika Mihály eltűnése. Április másodikán látták utoljára, azóta híre hamva sem volt. A falu népének sugdolódzása alapján Varga csendőrsparancsnok rémes esetnek jött nyomára. Rövid vizsgálat után kiderítette, hogyan és milyen körülmények közt tűnt el Matyika Mihály.

Matyika Mihály felesége, Kucs Mariska régebbi idő óta viszonyt folytatott szolgáljakkal, Mészáros Mironnal. Ugy kell lenni, hogy a férj reá jött a bűnös szerelemre s fenyegetődni kezdett. Az asszony ekkor elhatározta, hogy férjét el fogja tenni láb alól. És tettét vadállatias kegyetlenséggel hajtotta végre. Férjét valószínűleg álmában megrohanta s fejszecsapásokkal agyonverte. Hogy az agyonvert hullát eltüntesse, azt darabokra vágda, egy lepedőbe kötözte s szeretőjének segítségével éjszakánként idején a Körösbe dobta.

A gyilkos szerelmes párt már a gyanu első percében letartóztatta Varga csendőrsparancsnok s vallatás alá fogta. Mindketten azonnal bevallották bűnüket s nagy cinizmussal mondták el, hogy követték el a gyilkosságot. Az asszony husvét első napjának éjjelén rontott reá az urára; baltával agyonverte s Mészáros Miron segítségével darabokra vágda. Akkor éjszaka valaki észrevette tettüket s a hullát nem tudták a háztól elvinni. Ugy összedarabolva a padlason a szőnyeget helyezték el. Harmadnap, április ötödikén éjszaka egy órakor Mészáros Miron kocsiba fogta lovait. A hullát az asszony a kocsira dobta fel s mindketten kihajtottak a Köröshöz. Ott, a hol legmélyebb a víz árja, kifordították a lepedőből a feldarabolt hullát és bedobták a Körösbe.

Varga csendőrsparancsnok 12 ón, kedden jött rá dologra. Azonnal letartóztatta a gyilkos szerelmes párt, a kik — mint jeleztük — mindent bevallottak. A rémes esetről Varga telefonon értesítette a nagyvárad kir. ügyészséget, a honnan ma reggel Korn Alajos dr. kir. alügyész ment ki Tenkére a vizsgálat megejtése végett. A Körösbe dobott hullarészeket a csendőrség lázasan keresi. A Körös-parton őrszemek vannak felállítva, a kik figyelik a folyót. Egy hullarészt tegnap délelőtt már kihalásztak, ami csálhatatlan bizonyítéka a rémes gyilkosságnak. Matyika Mihályt és Mészáros Miron erős fedezet mellett őrizik a rippal községében. A helyszíni szemle befejezése után mindkettőt befogják szállítani a nagyvárad kir. ügyészség börtönébe.

VÁROS ÉS MEGYE.

Aradmegye közgyűlése.

— A tárgyszorokról. —

Aradmegye törvényhatósági bizottsága rendes negyedévi közgyűlést f. hó 25-én délelőtt 9 órakor tartja meg. A közgyűlésen tárgyalás

alá kerülő ügydarabok közül megemlítjük az alábbiakat:

Egy üresedésbe jött Bibics-ösetöndij állomásnak választás utján való betöltése. A belügyminiszter leirata a tisztviselő nyugdíjszabályrendelet módosítása iránt, továbbá Személyes községnél kis községgé való átalakulása tárgyában és a Talpas községben felállítatni kívánt gyógyszertár ügyében. Az „Aradi Tornaegetesület” kérelme az Aradon tartandó orsz. szövetségi tornaverseny költségeinek fedezése céljából segély megszavazása iránt. A vármegye főispánja tudatja, hogy a földmívelésügyi miniszter dr. Baross Ferenc, Mladin Miklós és Senk Ferenc főszofigabirának, továbbá Rácz Márton, Vaja Kálmán, Vermes Alfréd és Oláh Árpád jegyzőknek a települtségek behajtása körül elért kiváló eredményért elismerését nyilvánította.

A vármegye alispánjának előterjesztése a korcsmáknak vasár- és ünnepnapokon az istentisztelet ideje alatt való zárva tartása ügyében. Orodán Simon és társai szintyei lakosok felebezése a községi irnoki választás ellen. Dászkál Jusztin kérelme idegen szabóknak a székudvari heti piacról való eltiltása iránt, Monori Ferenc kérelme idegen fazekasoknak a borosjenői heti piacról való eltiltása iránt. Bagarus András dr. eleki községi orvos kérelme oklevélnél szabadságolási ügye. Özv. dr. Ormó Mórné kérvénye nyugdíjának felemelése iránt. Buleán János és társai talpasi lakosok kérelme a talpasi orvosi állás megszüntetése iránt. Vukuleszku Titusz borosjenői szolgabíró jelentése egy borászati szaklap főszerkesztőségének elvállalása tárgyában. Hollaki Imre acsuai lakos indítványa a falusi korcsmák záróráinak megállapítása és szabályozása tárgyában.

NAPIREND.

Április 15. Péntek. Róm. kath. naptár: Anasztázia. — Protestáns naptár: Anasztázia. — Izraelita naptár: Ijár. Ros. Chodes. — Görög-keleti naptár (április 2.): Titusz. — A nap két 4 óra 57 perckor, nyugszik 6 óra 31 perckor. Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Breklyemuseum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Enyhe, száraz.

Április 19. A Kölcsey-egyesület irodalmi szakosztályának fölölvásó-estélye (Városház.)

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az „Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére” ó. cs. es kir. felsége József főherceg védnöksége alatt mint „szövetkezet” m. hó 27-én tartotta meg dr. Münnich Aurél orsz. képviselő elnökelete alatt XI. ik rendes közgyűlést. A bemutatott üzleti jelentés mindenekelőtt az intézet védnöke leányának, Klotild főhercegnőnek elhunytáról emlékezik meg; az igazgatóság részvefeliratára a főherceg táviratilag mondott köszönetet. Maga a zár számadás ezuttal is csak újabb tanujelét adja az intézet terjedése és gyarapodásának, ami tekintettel a kedvezőtlen politikai és közgazdasági viszonyokra, annál is inkább figyelmet érdemel, miután a szerzési jutalékok ezuttal voltak első ízben teljesen leirandók, amiből kifolyólag az igazgatóság célszerűnek tartotta az üzletszerzés körül kettőzött óvatossággal eljárni. Ha mindazonáltal sikerült közel 9 millió korona új szerzeményre szert tenni s a biztosítási állományt 47.849.578 korona tőkére és 27.012 korona évi járadék dijra emelni, ugy ez csak az igazgatóság céltudatos eljárása s az intézet népszerűsége mellett bizonyít. A bevételek a múlt évben is tetemesen szaporodtak, amennyiben díjak és illetékek címén 2.068.274.08 koronát kamatokban 475.622.70 koronát vettek be, míg a díjtartékok 1.677.912 K. 88 fr. szaporodtak s ezzel 11.377.020.21 koronára emelkedtek. A kiadások normálisak maradtak s legtöbb tételüknél észlelhetők az igazgatóság által alkalmazott szigorú takarékossági elvek. A mérleg-számla 11.991.907 K. 47 f. vagyont, tehát az előző évvel szemben jelentékeny szaporodást tüntet fel. Ennek legnagyobb része elsőrangú jelzálog kölcsönökben és jelzálogilag biztosított értékpapirokban van elhelyezve. Az évi felesleg, dacára az igen tetemes leírásoknak, 111.075 K. 42 fr. rug. A központi választmány és igazga-

tóság mandátuma lejárván az eddigi funkcionáriusok egyhangulag ura megválasztattak. A megjelent tagok közül többen meleg szavakban adtak kifejezést a közgyűlés elismerése és köszönetének, amely dr. Münnich Aurél elnök elterelésével oszlott szét. Közgyűlés után az intézeti tisztviselők hódolatukat fejezték ki dr. Münnich Aurél elnök előtt abból az alkalomból, hogy ő felsége a Lipót-rend közepke-resztjével tüntette ki.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. I. Alváca. Ha a pénzügyigazgató az engedélyt megadja, igen. Szatócs-üzletet is nyithat, miután ez engedélyhez sincs köve. Természetesen, az állással össze nem fér, s a férj felettes hatóságának kell intézkedni, hogy a feleség ilyesmivel ne foglalkozzék.

V. N. Kereskedő rendszerint gyógyárakat (droguákat) nem árusíthat el. Drogueria-üzlet nyitására belügyminiszteri engedély kell. A belügyminiszternek 1894. évi 111.005. számú rendelete állapítja meg, felsorolva azokat a gyógyszereket, a melyeket kivételesen kereskedő is eladhat.

IDEOGENEK ARADON.

— Április 13. —

Fehér Kereszt szálloda. Szabadhegyi Géza birtokos illye. — Zech Arnold tábornok Budapest. — Rédl I. alezredes Budapest. — Odsy Andor kereskedő Budapest. — Kroluper C. I. kereskedő Budapest. — Bauer Emil utazó Bécs. — Spitzer Hugó utazó Bécs. — Gesler Hermann gyáros Salzburg. — Kuse Gyula utazó Bécs. — Wagner Adolf utazó Bécs. — Varga Arnold utazó Budapest — Treger Bertalan utazó Budapest. — Sommer Ernő utazó Budapest. — Schulhof Ede gyáros Reuhenberg. — László Albert igazgató Kolozsvár. — Pollák Samu utazó Bécs — Várady Ede csendőrszázados Szeged. — Wiener Armin utazó Bécs. — Deutschman Béla utazó Budapest. — Dragán Gyula utazó Budapest.

Központi szálloda. Szigeti József utazó Ujvidék. — Szeiler József gazdasági Apatelek. — Nánási Géza bizt. hivatalnok Budapest. — Prager Miksa utazó Bécs. — Brachfeld Géza kereskedő Budapest. — Polgár Zsigmond utazó Budapest. — Stern Gyula fakereskedő Acsuca. — Vas Béla utazó Budapest.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1904. évi január hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Gyorsvonat délután 4.21	Személyvonat d. u. 3.32
Személysz. tv. d. u. 4.45	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szv. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Radnáról vas. és ün. e. 8.13
	Személyvonat este 9.06
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Személyvonat reggel 5.—	Személyvonat reggel 8.35
Vegyesvonat reggel 7.10	Vegyesvonat este 7.06
Személyvonat d. u. 4.11	Személyvonat éjjel 10.36
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonról sv. reg. 8.08
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat délelőtt 11.—
Gurahoncig sv. d. u. 4.30	Személyvonat este 6.56
	Pankotáról sv. este 9.20

Motormenetek

Arad—Mezőhegyes között.

Battonya felé reggel 8.15	Mezőhegyes felől reg. 6.—
Battonya felé d. u. 12.20	Battonya felől d. e. 11.14
Mezőhegyes felé este 5.45	Battonya felől d. u. 3.51

Arad—Uj-Sat.—Anna—Kétegyháza között.

Kétegyháza felé reg. 6.10	Kétegyháza felől d. e. 12.—
Kétegyháza felé d. u. 12.35	Kétegyháza felől este 6.06

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 14.

Delitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 15,000 métermázsra került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek változatlanok. Időjárás szép.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$, Páris 15 olcsóbb.

Zárulat 12 órákor:

Buza áprilisra	7.96—7.97
Buza májusra	7.95—7.96
Buza októberre	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.30—6.31
Rozs októberre	6.46—6.47
Zab áprilisra	5.23—5.24
Zab októberre	5.20—5.21
Tengeri májusra	5.10—5.11
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Repce augusztusra	10.95—11.05

Zárulat 5 órákor:

Buza áprilisra	7.96—7.97
Buza májusra	7.93—7.94
Buza októberre	7.84—7.85
Rozs áprilisra	6.30—6.31
Rozs októberre	6.46—6.47
Zab áprilisra	5.23—5.24
Zab októberre	5.43—5.44
Tengeri májusra	5.11—5.12
Tengeri júliusra	5.20—5.21
Repce augusztusra	10.95—11.05

Zárulat 5 órákor:

Oszták hitelrészvény	642.25
Magyar hitelrészvény	759.50
Leszámitolóbank részvény	458.—
Rima-Murányi vasmű részvény	490.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	642.50
Közuti vasút	579.50
Városi villamos vasút részvény	332.50

CSARNOK.**A kecskék.**

Irtá: Abonyi Árpád.

A Popszavin fiuk erdőkerülői voltak a „Magura mare” nevű örösi állami birtoknak, melyből az államnak egyébiránt soha egy lézengő fillér haszna, még „remélhető” jövedelem címen sem vala soha. A legközelebbi távirdadrót hetvenöt kilométernyi távolságban bujkál ettől a jóformán ősvad állapotban levő kincstári havastól, hol csak ősznek idején jelenik meg esztendőnként egy egy vadászkompanyia, melynek a gyergyói híras (és, állítólag, megszámozott) medvék, nem akarták megmulogtatni bundáikat.

Az ilyen peches vadlő társaság aztán fölkerelkedett egészen a Popszavin fiuk tanyájáig s az ő segédmükkel iparkodott ismeretséget kötni a havasok dörmögő uraival. A két moc szívesen vállalta a vezetést. Ez volt főjövödelmük. Egyébb ugysem akadt csafenn a vadonságban, azon huszonöt kemény forintokon kívül, amit fizetés fejében kaptak fejenként az államtól a havas őrzéseért.

Bár ugyan nem őriztek semmit (ki az ördög visz el onnan valamit, ahol nincs semmi?) a sallárium azonban mégis csak szűkecske volt. Két szál fickónak, meg egy katricás oláh asszonynak, ki az ifjabbik Popszavin fiu felesége és mindhármuk puliszkájának megfőzője volt — ha nem is valami sokra, de ennél mégis csak többre volt szüksége. Kellett némi pénz máshonnan is. A disznókat — két-három olcsó pára mindig rőfögött az olban — nem lehetett eladni, mert szükség volt rájuk télire; a kecskék turóval, tejjel látták el a házat, azokat még kevésbé tehettek pénzre. Nagyon jól fogott tehát egy egy viskojukhoz ellátogató vadászkompanyia, mely a hűsleges vezetésért mindig kiszúrt néhány ritkaoban látott bankócskát, melyért köntöst lehetett venni Floricának s el látni egy némely, gyertyával, olajjal, sóval, gyufával és más efféle szükséges dologgal az árva portát.

Ezt a portát ingyen adta nekik közös elbirtoklásra az állam.

Miképpen tartásuk lábán a roskatag épületet — az az ő dolguk volt. Két darab nyomorult erdőkerülő, meg egy örökké álmos oláh asszony miatt bizony nem fog kiszállni Gy. Szt. Miklósról a hivatalos komissió, hogy megvizsgálja és kijavíttassa a hazát.

Popszavin Danil, az idősebbik, mintegy harminc éves, csontos havasi fickó volt; — ivott, mint a gödény s ez okon többnyire aiudt. A fiatalabbikat Argyelánnak hívták. Kicsit nehézfejű volt ez az eretlennék látszó, beessett, ször-

telen képű legényke, akinek előrehajló, vézna teste egy tizenöt éves fiu alakját is csak alig-nagy megütötte, bár több huszonnyégy esztendősnél. Bátyja, Danil, leszolgálta a három éves katonasort, bár nem igen fogott rajta a művelődés, — Argyelánt azonban elkergette a sorozó bizottság. Nem is kergette, de valósággal kidobta a teremből, hol testének cingár bordáit meg kellett mutatnia.

S mégis akadt asszonyszemély, aki hozzámment feleségül, — miért, az isten tudja... Tudta talán a bátyja is, de az csak hungyorgatott és ivott a lakodalmon, míg olyan rabiátus nem lett, hogy még a pópa szakállát is ki akarta tépni (kapott is akkora pofont a szent embertől, hogy menten eldőlt tőle az asztal alá.) — meg tán Florica, az asszony, is sejtette bizonynyal egy kicsit, hogy miért kellett a tökéletlen Argyel feleségévé lennie — maga a legényfőj azonban csak annyit tudott, hogy mivel a nagy Danil ráparancsolt, engedelmessé kellett, különben mindennap kijárt volna neki a verés. S haj, milyen verés, kegyelmes Jézus...

Félt is a bátyjától, mint az ördögötől. Még akkor is félt, ha semmit sem vétett — bár abban sohasem lehetett bizonyos, mert a nagy Danil mindig talált ürügyet a verésre, ha akart. Midőn a lakodalom után vagy öt hónappal az eléggé csinos arcú, de örökké bóbiskoló, lompos, széles Florica, az új asszony, egy júniusi éjszakán holt gyermeket hozott a világra: Danil ékteien haragra lobbant. Ráfogta a bambán egy helyben álldogáló Argyelánra, hogy bizonyosan ő oivasott valami ártó bűbájt az asszonnyra, azért esett meg rajtuk a „szégyen” — hát el fogja verni. S el is verte a fiut ott az asszony szemeláttára, hogy csak úgy zengett bele a ház.

Ekkor történt, hogy az asszony felkönykölt az ágyban s rákiáltott a dühögő legényre: — Elereszd az uramat, Danil, különben megesznek a hangyák...

A nagy Danil rögtön eleresztette a fiut, s megdöbbenve, kidülledt szemekkel bámult az asszonnyra.

— Nekem mondd ezt, Florica?
— Neked, — bólintott az asszony.
— Fenyegetni mersz... engem?
— Téged.

— Engem... hogy megesznek a hangyák?
— Igen, megesznek a hangyák, ha még egyszer kezet emelsz az uramra — s feljebb húzta forró, beteg tagjaira a takarót, — nem engedem, hogy bántsát az uramat.

— Nem engeded? — kérdezte álméikodva az ember, s úgy állt ott az ágy előtt, mint egy tuskó.

— Nem.
— Aztán miért nem?
— Azért, mert rossz ember vagy. Mától kezdve künn fogsz aludni a kecskék mellett s ha még egyszer hozzá mersz nyulni az uramhoz, mondtam, hogy mi lesz. Van elég hangya az erdőn...

A nagy Danilról föl lehetett tenni, hogy most mindjárt fölkapja a nehéz tölgyfaszéket... de lám nem így volt. Danil nem kapott föl semmit, hanem behúzta bozontos fekete fejét szép csendesen a vállá közé, kisompolygott meghunyázkodva az ajtón s uay eiment még azon éjjel a háztól, hogy csak a második hét végén vetődött ismét vissza. Félt az asszonytól ez a bivalyerejű ember és tudni kell, hogy ezt nagyon okosan cselekedte.

(Polytatása következik.)

Nemzeti színház.

Bérlet 184. sz.

Páros.

Pénteken, 1904. évi április hó 15. én:

Lotty ezredesei.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irtá: Rudyard Stone. Fordította: Faragó Jenő. A dalok szövegét írta: Mezei Jenő.

SZEMÉLYEK:

Daventry Tom Bónis Lajos.	Barley	Ligeti V.
Harriet, neje Pajor Agnes.	Fox, tábornok	Győre Alajos.
Dickson John Szadai F.	Elsie	Aranyosy J.
Kitty, neje Bácsné.	Főpincér	Juhai József.
Ramajanah Ternyei L.	Kifutó fiu	Schmiedt E.
Bibianna Lotty Felhő Rózsi.	Egy vendég	Juhász S.

Kezdete este 7 és fél órákor.

Szeszüzlet.

— Április 14. —

Mai jegyzéink: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beieértve 70 korona fogyasztási adót.
Szárított moslék 12-80—13— korona mmázsanként.

NYILTTÉR.*

Kapható: Vojtek és Weisz-nál. 2531

Ajánlunk háztartási, mindennemű ipari célokra, ugyszintén

vasaláshoz

elsőrendű, száraz, darabos

bükk faszenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Felhívjuk igen t. vevőink

figyelmét

azon körülményre, hogy takaréktűzhelyben főzésnél szénrel való tüzelés gyors, takarékos és igen olcsó.

100 kiló 3 korona 40 fillér.

Kályhák fűtésére ajánlunk elsőrendű, darabos, magas hőfoku salon

fűtő kőszent

100 kiló 3 korona 40 fillér

darabos elsőrendű légszesz pirszenet

(Coaks)

Ugy az aradi gázmű mint porosz minőségűt is tartunk raktáron. — Legjobb kétszer mosott, valódi porosz

kovács-szenet

100 kiló 4 korona 40 fillér.

Megrendelések pontos hazaszállítására fél nap időt kérünk s azt díjmentesen saját kocsinkkal eszközöljük.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

Gyomorégés, székszorulás, bőfögés**Fejfájás****Erős szivdobogás****Álmatlanság****Jednkinti hányás**

Jelöl rendszeren a rossz gyomor és a rendszeren bélműködésnek, amelyeket feltehetően figyelemre kell méltani. Ezek elkerülése céljából legajánlatosabb rohitás "Templomforrás" vizet inni, amelyet az orvosok is ajánlanak az ilyen bántalmak ellen. A rohitás "Styriaforrás" erősebb, de ezt csak időnkint lehet inni. 3497

== Intézetek, Gyárosok, Nagykereskedők figyelmébe! ==

Posner Károly Lajos és Fia

Első magyar vonalzó intézet, üzleti könyvek gyára, könyomda,
album-gyár és térképészeti müintézet

előkelő budapesti cég képviselőjét

Arad szabad királyi város

és Aradvármegye területére

átvette az:

Aradi Nyomda Részvény Társaság

A R A D,

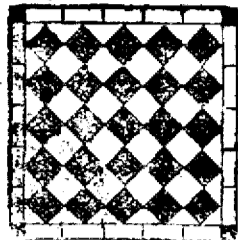
József főherczeg-ut 22. sz.

Kérjük azon t. vevőket is, kik a fenti céggel eddig is összekötésben voltak, hogy szükség esetében forduljanak hozzánk!

Költségvetéssel, tervezetekkel díjmentesen
készséggel szolgálunk.

Telefon 151.

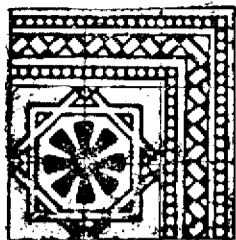
Walla József

Márvány-mozaik és
ciment-áru gyára

BUDAPEST,

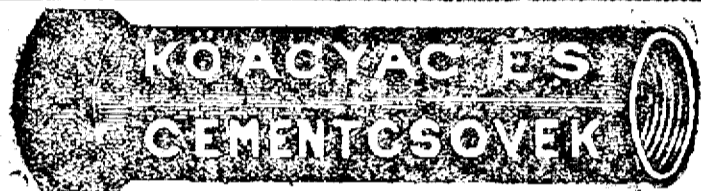
VII., Rottenbiller-utca 13.

Gránit-terazzo
Betonirozások
Csatornázások
Turbinák és zsilipek
Medenczék
Szökőkutak
Jászolok
Fürdőkádak betonból és
fayence-lapokkal borítva
Falburkolatok fayence-
lapokkal

Márvány-mozaik-lapok
velencei módra
Czement-lapok sima és
római mozaik-utánzat
Mozaiklap a la Mettlach
Kerám- és Klinker-lap
Portland-cementcsövek
Kőgyágcsovek
Római-czement
Portland-czement
Tűzálló-tégla

3891

ALAPITTATOTT 1890.

Augenstein K. Alajos

házasságközvetítő intézete

Budapest, VII., Wesselényi-utca 54. szám.

Közvetít házasságokat biztos sikerrel 6 hét alatt.
Eddig több ezer házasság sikerült. — Válaszbélyeg.

ALAPITTATOTT 1890.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Kellemes ízű, friss, fehér

Hajós-féle

Csukamájolaj

ára egy üvegnek 2 korona.

Cséplőgép-, nagyobb műhely-, gyár- és malom-tulajdonosok
figyelmébe!

A 78.595—IV. b) 1908. sz. nagyméltóságú m. kir. belügy-
miniszteri körrendeletnek szigorúan megfelelő, tökéletesen fel-
szere't és kiállított 162

Mentőszekrény

jól záró kemény faszekrényben legolcsóbb ár mellett kapható.

Fontos tudnivaló tüdőbetegeknek!!

A törvény-
sen védett „Sylol“ az egyedüli szer, mely minden-
féle légzőszervi bajoknál r nd-
kívüli jó hatással bír. Az éjjeli izzadást teljesen megszünteti A
testsúlyt gyarapítja. Heptikás embereknek valóságos megváltója
Ára egy üvegnek 3 korona.

Kapható az egyedüli feltaláló és készítőnél:

Hajós Árpád

gyógyszertárában az Isteni Gondviseléshez

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

? Miért ?

nevezik

Gaedicke

bankházát a legnagyobb

szerencse-gyűjtődének ?

Mert ott a legtöbb főnyereményt fizették ki

Mert ott a 602.000 kor. jutalmat

Mert ott 3-szor a 400.000 „ főnyereményt

Mert ott 3-szor a 100.000 „ „

Mert ott 1-szer a 70.000 „ „

Mert ott 4-szer a 60.000 „ „

Mert ott 3-szor a 30.000 „ „

Mert ott 5-ször a 25.000 „ „

Mert ott 10-szer a 20.000 „ „

nyerték és —

Mert más gyűjtőde hasonló
eredményt felmutatni nem tud.

A ki tehát főnyereményhez akar jutni, siessen a XIV-ik
magyar kir. szab. osztálysorsjáték május 17. és 18-án
megtartandó húzásához postautalványon vagy utánvét mellett

$\frac{1}{12}$ $\frac{1}{6}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{1}{1.50}$ sorsjegyeket
koronáért rendelni

Gaedicke A. bankházánál

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtődéje

Budapest, Kossuth-Lajos-utca II. szám.

Postatakarékpénztári befizetési lapokkal az ősz-
szegek postadíjmentes átutalhatása céljából kívánatra
szívesen szolgálok. 3449

Levágandó rendelőlevél.

GAEDICKE A. urnak

BUDAPEST.

Szíveskedjék czímemre I. osztályu eredeti Magy. kir. szab. osz-
tálysorsjegyet a hivatalos tervvel együtt küldeni.

Az ellenérték: korona utánvételezendő
postautalványon küldöm.

Pontos cím

Név
Állás
Lakhely
Utolsó posta

A nem kívánt módosít
kötendő

APRÓ HIRDETÉSEK.

Nagymennyiségű Maculatura
eladó az Aradi nyomda Részv. Társaságnál.

Gyakornok

irodai tündökre fölvetetik. Vollák József és Társa Arad, Radnai ut 6. szám. 1183

Azonnal kiadó

Orczy-utca 6. sz. a 3 szoba, alkovenel, fürdőszoba és hozzá tartozó mellékhelyiségekből álló modern uri lakás. Évi bér 760 korona. 1189

Egy jó forgalmu

korcsma helyiség minden berendezéssel együtt eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1187

A Csiky Gergely-utcában

egy kényelmes utcai és két udvari lakásból álló ház eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1184

Országszerte ismert

vizsgalapjainkból

100 drb 1 korona a pénz előre való be-
küldésével bérmentve 1 k. 30 f., mint ke-
resztkötés tokban küldve, a gyűrődés
ellen vedve. 100--750 drbig a bérmentesi-
tésre 72 fillér küldendő. Utánvétellel a
szállítási költség sokkal több.

Ingusz I. és Fia
kiadóhivatala Arad.

7400—1904.

Hirdetmény.

Az 1888. évi XLIV. t. cz. 86. pontja értelmében felhívjuk Arad sz. kir. város közönségét, hogy az 1903. évre való érvényesüléssel és immár főkönyvileg előírt adónemeknek adókönyvecskéjébe való előíratása végett a városi adóügyi osztálynál folyó április hó 12-én kezdődő 8 nap alatt annál inkább jelentkezzenek, mert az 1903. évi adó előíratásának elmulasztása esetén a mulasztó fél 2—10 koronáig terjedő pénzbírsággal lesz sújtandó.

Arad, 1904. évi április hó 8.

A városi tanács.

Kutakat épít,

mélyit és fur

Licsmann József

kutmester 95

Arad, Wesselényi-utca 36. sz.

Különlegesség

hegyi sziklákban is.

Uj üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, miszerint helyben **Forray-utca 4. szám alatt** egy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő **üveg, porcellán, kép keret és lámpa raktárt** nyitottam 701

Ifj. Fitus József

czégem alatt, hol úgy üveg, porcellán mint képek és keretek, lámpák nagy választékban, mik az árak feltűnő olcsósága folytán nagy feltűnést keltenek: különösen ajánlom **építész és asztalos urak figyelmébe épület üvegezési vállalatomat** ugyszintén vendéglős uraknak nagy raktáromat, mely minden új mintákkal fel van szerelve. Az árak feltűnő olcsók és kedvezők. **Kölcson edény minden alkalomra. A legesekélyebb bevásárlásnál az ismert fénykép kedvezmény.**

Varrónő,

ki jó ízléssel a legkényesebb igényeknek is megfelelően készít **női és gyermek toletteket**, házakhoz ajánkozik. Továbbá házon kívül is.

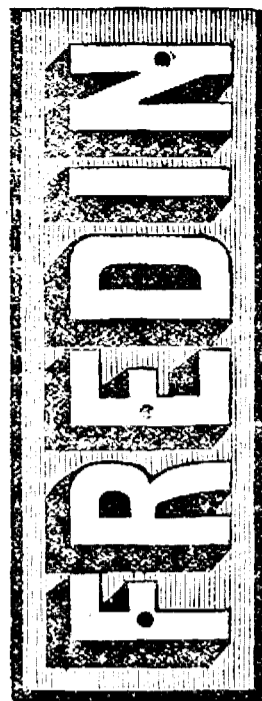
Szíves megkeresések esetleg levélileg kéretnek, melyre pontos választ személyesen adhatok.

A t. cz. hölgyközönség szíves pártfogását kéri

Hugyetz Róza,

női szabó, Kápolna-utca 2., református templommal szemben. 1143

Kérjen
Selle és Kary-féle

a legjobb **tisztítószer** minden jobb czipőhöz 374
sárga avagy fekete.

Különösen ajánlatos Boxcalfs, Oscaria, Chevreaux és lakk-czipőkhez!

Bécs, XII/1.

Alkalmi bevásárlási forrás.

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész

ARAD, TEMPLON-UTCZA

Minorita-palota.

Arany-, ezüst- és zálogjegyek megvétetnek. 1078

Kriszta Nikodém

épület és diszmű bádigos.

Aradon, Kossuth-utca 21. szám

(szembe az iskolával).

Elvállal minden az **épület és diszmű bádigos** szakmába vágó **uj és javítási munká-** kat. u. m. 458

horgony és domborműveket,

fürdő kádakat

konyha berendezések

elkészítését jutányos árak pontos kivitel mellett.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. Belügyminiszter Urnak 1903. évi november hó 24-én 112.723. III. a. szám alatt kelt magas engedélye alapján megbízatást nyertünk, hogy Arad és Csanád vármegyék területén az 1903. IV. törvénycikknek megfelelően mint

Kivándorlási meghatalmazottak működhesünk.

Minden ezen körülményt a kivándorolni szándékozók tudomására hozzuk, értesítjük egyuttal, hogy irodánk

a Fiume-Newyork-i hajójáratok

tárgyában mindennemű felvilágosítással díjtalanul szolgál.

Sági Henrik

a magy. kir. államvasutak városi menetjegyirodájának főnöke. 516

M. kir. szabadalmazott

Tüzi fecskendők

és hozzávaló mindennemű tömiők (csövek)

Községeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás).

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gumi csövek gyári áron.

A szivattyu hengerből a bor utolsó cseppig kifolyik, ezáltal a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéséért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Kutak

a hozzávaló csövekkel gyári áron

Hönig Frigyes

harangöntőnél 1114

Arad, Rákóczy-utca 28. sz.

Mindennemű javítások elfogadtnak.

Az érdekelt
malom, gyár, bánya és cséplőgépek

tulajdonosai figyelmébe ajánljuk a legújabb 73.595/1903. IV. b) számú miniszteri rendeletnek teljesen megfelelőleg berendezett és kiállított

mentőszekrényeinket

melyeknek készletben léte a gyár és gépvizsgálatoknál szigoruan megkivántatik.

Fenti mentőszekrények kiegészítésére szolgáló egyes kellékek külön is kaphatók.

Vojtek és Weisz.

drogueria és parfumeria nagykereskedésében

ARADON.

ÜZLETHELYISÉGEMET

1904. május hó 1-én

Szabadság-tér 2. sz. (Spitzer-ház)

 helyezem át.

A jelenlegi helyiségembe az összes árukat leszállított áron adom el.

Szőnyeg maradékok beszerzési áron.

DOMÁN SÁNDOR.